

Prognos

Statens budget och de offentliga finanserna

November 2024

EKONOMISTYRNINGSVERKET

Publikationen kan laddas ner
från ESV:s webbplats esv.se.

Datum: 2024-11-19

Dnr: 2024-02094

ESV-nr: 2024:52

Copyright: ESV

Sammanfattning

Svensk ekonomi befinner sig i en segdragen lågkonjunktur. Nästa år blir tillväxten starkare och arbetsmarknaden vänder uppåt, men det dröjer innan arbetslösheten sjunkit tillbaka. Lågkonjunkturen och ett kapitaltillskott till Riksbanken bidrar till att den offentliga sektorns finansiella sparande visar underskott på 109 miljarder kronor i år. Nästa år blir underskottet 94 miljarder kronor. Det blir som störst i staten där utgifterna ökar mer än inkomsterna, bland annat till följd av olika förslag i budgetpropositionen för 2025. Det strukturella sparandet ligger nära målnivån för överskottsmålet i år men nästa år blir det en tydlig avvikelse från överskottsmålet. Maastrichtskulden är i linje med skuldankaret 2025–2026 och ligger under övriga år.

Konjunkturen i Sverige har ännu inte tagit fart, men eftersom inflationen har sjunkit tillbaka och ligger nära inflationsmålet så fortsätter Riksbanken med räntesänkningar. Det stimulerar efterfrågan i ekonomin. Den svenska **BNP-tillväxten** når knappt över noll i år men blir drygt 2 procent nästa år. Arbetslösheten ligger kvar på en hög nivå. År 2026 sker en tydligare återhämtning i ekonomin. Då ökar sysselsättningen starkt och arbetslösheten sjunker tillbaka. Folkbokföringen av ukrainska flyktingar höjer arbetskraften och sysselsättningen 2025 men effekten är liten (se faktarutan Folkbokföring av personer som flytt från Ukraina nedan).

Den offentliga sektorns **skatteintäkter** hålls tillbaka av lågkonjunkturen i år. Men intäkterna från skatt på kapital ökar mycket och bidrar till att utvecklingen blir starkare än förra året. Nästa år tilltar aktiviteten i ekonomin men intäkterna växer trots det långsammare än i år till följd av skattesänkningar i budgetpropositionen för 2025 som beräknas bli 25 miljarder kronor. Störst påverkan har förslaget om ett utökat jobbskatteavdrag. År 2026 ökar intäkterna betydligt snabbare eftersom tillväxten i skattebaserna blir högre, samtidigt som skattesänkningarna är marginella.

De **takbegränsade utgifterna** ökar mycket både i år och nästa år, bland annat till följd av utgiftsökningar i budgetpropositionerna för 2024 och 2025. En hög inflation de två senaste åren bidrar också, eftersom utgifterna påverkas av inflationen med en viss eftersläpning. De totala utgifterna på statens budget stiger ännu mer än de takbegränsade utgifterna i år till följd av bland annat en ökning av Riksgäldens nettoutlåning. Nästa år ökar inte de totala utgifterna lika mycket som de takbegränsade då nettoutlåningen minskar.

Den offentliga sektorns finansiella sparande försvagas kraftigt och visar ett underskott på 109 miljarder kronor i år. Nästa år stärks sparandet något men underskottet blir ändå stort, 94 miljarder kronor. Förstärkningen sker i kommunsektorn medan statens sparande försämras ytterligare. Ålderspensions-systemet visar överskott hela prognosperioden. **Statens budgetsaldo** visar ett större underskott än det finansiella sparandet i år. Nästa år är underskotten lika stora.

Det strukturella sparandet, det vill säga det finansiella sparandet rensat för påverkan av konjunkturen och engångseffekter, ligger nära målnivån för överskottsmålet i år. Nästa år försvagas det strukturella sparandet och det blir en **tydlig avvikelse från överskottsmålet**. Till viss del förklaras det av medel avsatta för stöd till Ukraina. Regeringen har kommunicerat att ramen för det militära stödet till Ukraina, 75 miljarder kronor för perioden 2024–2026, inte ska tränga ut andra reformer som regeringen anser nödvändiga. Finanspolitiska rådet har kommenterat att ett undantag

av detta slag bör beslutas i brett politiskt samförstånd, annars kan det urholka ramverkets styrande funktion. ESV instämmer i Finanspolitiska rådets bedömning.

Maastrichtskulden stiger både i år och nästa år som en följd av den svaga konjunkturen och stora underskott. Ökningen sker huvudsakligen i staten, men även kommunsektorns del av skulden stiger. Maastrichtskulden ligger trots det under nivån för skuldankaret, som är 35 procent, hela prognosperioden även om den tangerar skuldankaret 2025–2026.

Under hösten 2024 har det slutits en bred politisk överenskommelse om att ändra överskottsmålet till ett **balansmål** från och med 2027. ESV anser att det är rimligt eftersom Maastrichtskulden är låg, både i ett internationellt och i ett historiskt perspektiv. Se kapitlet De budgetpolitiska målen.

Jämfört med regeringens prognos i budgetpropositionen för 2025 räknar ESV med en något lägre BNP-tillväxt 2024 och 2025. Prognosen för arbetslösheten 2024–2025 är likartad. Likaså väntas utvecklingen av inflationen mätt med KPIF vara ungefär densamma. De totala skatteintäkterna är lägre i ESV:s än i regeringens prognos alla år, där de största skillnaderna finns inom skatt på kapital och skatt på arbete. ESV räknar även med lägre utgifter samtliga år, förutom 2025, jämfört med regeringen. Underskottet i den offentliga sektorns finansiella sparande är större både 2024 och 2025, men mindre 2026, i ESV:s prognos.

Jämfört med ESV:s föregående prognos har BNP-tillväxten sänkts i år men höjts något för åren därefter, då konjunkturåterhämtningen har skjutits framåt i tiden. Läget på arbetsmarknaden bedöms vara svagare i närtid, och arbetslösheten är högre både 2024 och 2025 än i tidigare prognos. Lägre energipriser har medfört att inflationen har sänkts. Skatteintäkterna har reviderats ner medan utgifterna har reviderats upp samtliga år, båda huvudsakligen på grund av aviserade förslag i budgetpropositionen för 2025. Sparandet i den offentliga sektorn har reviderats ned 2025–2027 och det är underskottet i staten som är större.

Tabell 1 Prognosen i siffror

Prognosen i siffror	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BNP, fasta priser, kalenderkorrigerad, procentuell utveckling	-0,1	0,3	2,1	3,0	2,0	1,6
Finansiellt sparande i offentlig sektor, miljarder kronor	-39	-109	-94	-36	23	45
Finansiellt sparande i offentlig sektor, procent av BNP	-0,6	-1,7	-1,4	-0,5	0,3	0,6
Strukturellt sparande i offentlig sektor, procent av potentiell BNP	0,5	0,2	-0,4	-0,1	0,6	0,6
Statens budgetsaldo, miljarder kronor	19	-131	-96	-60	5	22
Maastrichtskuld, procent av BNP	31,5	34,1	34,9	34,6	33,3	32,1

Källa: SCB och ESV

Faktaruta **Folkbokföring av personer som flytt från Ukraina**

EU-kommissionen har förlängt det s.k. massflyktsdirektivet till och med 4 mars 2026. Det innebär att Skatteverket kan folkbokföra personer från Ukraina som varit i Sverige i minst två år och planerar att stanna. Migrationsverket uppskattar att det är knappt 30 000 ukrainska flyktingar som kan folkbokföras under 2024. I samband med folkbokföringen skrivs de ut ur Migrationsverkets mottagningssystem och blir i stället kommunmottagna. Det innebär bland annat att de omfattas av etablerings-

programmet. Sammantaget leder det bland annat till minskade utgifter inom utgiftsområdet Migration och ökade utgifter inom Integration och jämställdhet.¹

De kommer också att inkluderas i den statistik som baseras på registret över totalbefolkningen (RTB). Det innebär att de till exempel kommer att räknas med i den arbetsföra befolkningen i arbetskraftsundersökningarna (AKU). ESV:s bedömning är att antalet personer i befolkningen 15–74 år ökar med omkring 19 000 personer 2025. Vi bedömer att ca 10 000 personer har ett arbete och räknas som sysselsatta i statistiken och därmed i arbetskraften. De som inte har arbete bedömer vi står utanför arbetskraften, till exempel därför att de studerar eller är ensamstående med små barn. Därför påverkas antalet arbetslösa i mindre utsträckning. Sammantaget blir såväl den arbetsföra befolkningen som arbetskraften och antalet sysselsatta högre på lång sikt.

Statistiska produktionsmått, som till exempel BNP, kommer däremot inte påverkas när folkbokföringen sker. Det beror på att den typen av statistik inte är individbaserad utan samlas in från juridiska personer som företag och offentliga verksamheter. Produktionen som utförs av de som arbetar i dagsläget är därmed redan inkluderad i statistiken.

¹ Mer information om förlängningen av massflyktsdirektivet och folkbokföringen av personer från Ukraina finns på Migrationsverkets respektive Skatteverkets hemsida.

Metodruta Principer och metoder för ESV:s prognos

För att kunna tolka Ekonomistyrningsverkets (ESV:s) prognoser och förstå hur de skiljer sig från prognoser från andra prognosinstitut är det viktigt att känna till ESV:s principer och metoder.

ESV:s prognos – ett underlag för politiska beslut: ESV:s prognos ska vara ett beslutsunderlag för den ekonomiska politiken. Prognosen omfattar hela samhällsekonomin, med fokus på inkomster och utgifter för den offentliga sektorn. Nyckelaggregaten i beräkningarna är statens budgetsaldo och det finansiella sparandet i den offentliga sektorn samt den offentliga skuldsättningen. Prognosen omfattar innevarande år och de följande tre åren.² Prognosen baseras på gällande regler samt förslag och tydliga aviseringar om framtida finanspolitik som regeringen har presenterat i den senaste budgetpropositionen.³ ESV gör inga antaganden om ny finanspolitik, vilket är en viktig skillnad mot flera andra prognosinstitut. Det innebär att även om regeringen kommunicerat olika förslag inför en kommande budgetproposition så beaktas förslagen inte i ESV:s septemberprognos. Den ska i stället ses som ett scenario för hur ekonomin och de offentliga finanserna skulle utvecklas utan ny finanspolitik, och därmed hur stort eller litet utrymme är för ofinansierade reformer.

Makroekonomi: Prognosen för hur svensk ekonomi utvecklas är grunden för beräkningarna för de offentliga finanserna. För innevarande och nästa år är makroprognosen en konjunkturprognos som fångar efterfrågan i ekonomin. Därefter baseras prognosen i stället på ekonomins utbudssida. Produktion och sysselsättning antas då konvergera mot den uppskattade potentialen i svensk ekonomi, givet finanspolitiken i den senaste budgeten. Potentialen beror i stor utsträckning på demografin och produktivitetsutvecklingen i ekonomin. På längre sikt, vanligen slutåret i beräkningen, antas den cykliska variationen ha upphört och resursutnyttjandet vara normalhögt (varken hög- eller lågkonjunktur). Produktion och sysselsättning är då i nivå med potentialen.

Inkomster i offentlig sektor: Skatteintäkterna har en stark koppling till makroekonomin, eftersom de stora skattebaserna i hög grad samvarierar med BNP-utvecklingen. Därtill kan regeländringar få stor påverkan på intäkterna. ESV:s beräkningar på längre sikt visar som regel ungefär oförändrade skatteintäkter som andel av BNP.

Utgifter i staten: Utgifterna i staten påverkas inte i lika stor utsträckning som skatteintäkterna av hur makroekonomin utvecklas. Vissa utgifter påverkas inte alls utan är helt budgetstyrda, medan andra är regelstyrda och påverkas av makro- och volymutvecklingen inom respektive område. Därtill finns utgifter som både är budgetstyrda och påverkas av pris- och löneutvecklingen, exempelvis myndigheternas förvaltningsutgifter. ESV:s prognosmetod om oförändrad finanspolitik i förhållande till den senaste budgeten innebär att utgifterna på längre sikt tenderar att minska som andel av BNP eftersom det förutsätts att inga nya utgiftshöjande beslut tillkommer. Det beror främst på att budgetpraxis är att vissa utgifter är nominellt oförändrade efter aktuellt budgetår. Det gäller exempelvis som regel de generella statsbidragen till

² I novemberprognosen läggs ett nytt prognosår till, så i den rapporten är det fyra prognosår. För skatteintäkterna är prognosperioden alltid lite längre eftersom att utfallen fastställs först två år efter innevarande år.

³ Därtill tar ESV hänsyn till budgetpåverkande förslag i andra propositioner, exempelvis i vårpropositionen och i ändringsbudgetar för innevarande år.

kommunerna. Andra budgetstyrda utgiftsanslag räknas i budgeten upp enligt regeringens prioriteringar även för kommande år, till exempel utgifterna för försvar och infrastruktur. Vår prognos för dessa utgifter visar hur vi räknar med att de budgeterade medlen kommer att utnyttjas. De statliga myndigheternas förvaltningsutgifter räknas schablonmässigt upp med pris- och löneutvecklingen, justerat med ett produktivitetsavdrag. Därutöver kan budgeten för ett förvaltningsanslag förändras till följd av att myndighetens uppdrag ändras. Även vissa regelstyrda utgifter tenderar att minska som andel av BNP över tid givet vår prognosmetod att utgå från den senaste budgeten. Exempelvis beräknas utgifterna för barnbidrag utifrån gällande (eller föreslagen) nivå på barnbidraget.

Kommunsektorn: Prognosen utgår från att kommunsektorn klarar balanskravet. Givet antagandet om oförändrad finanspolitik hålls skattesatserna oförändrade och de generella statsbidragen räknas upp enligt den senaste budgeten, vilket för kommande år ofta innebär en obefintlig eller endast måttlig uppräknings. De kommunala konsumtionsutgifterna anpassas till de beräknade inkomsterna med balanskravet som restriktion, vilket vanligen leder till lägre volymökningar än vad som är demografiskt motiverat.

Finansiellt sparande: ESV:s prognosmetod om oförändrad finanspolitik påverkar beräkningen av den offentliga sektorns finansiella sparande. Metoden innebär en gradvis förstärkning av sparandet, en ”automatisk budgetförstärkning”⁴ utan att några särskilda beslut behöver fattas, eftersom inkomsterna vanligen ökar snabbare än utgifterna (se ovan). Prognosen visar vilket finanspolitiskt utrymme som finns, givet att överskottsålet nås, och ska inte tolkas som det mest sannolika utfallet. Många andra prognosinstitut gör egna antaganden om framtida finanspolitik vilket innebär att deras prognoser inte är direkt jämförbara med ESV:s prognoser.

⁴ Se ESV:s publikation Automatisk budgetförstärkning – ABF (ESV 2021:43).

Innehåll

Sammanfattning	3
Makroekonomisk utveckling.....	9
Den offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster på statens budget.....	11
Utgifter	24
Finansiellt sparande och budgetsaldo.....	33
Den offentliga skulden.....	38
De budgetpolitiska målen.....	41
Revideringar sedan juniprognosen.....	44
Beslut, förslag eller aviseringar som inte har beaktats i prognosen	54
Tabellbilaga	55
Kontaktpersoner	59

Makroekonomisk utveckling

Konjunkturen i Sverige är fortfarande svag men nästa år väntas lägre inflation och lägre räntor, skattesänkningar och höjda statliga utgifter bidra till tillväxten tar fart. Arbetsmarknaden vänder uppåt igen under nästa år. Men det är först 2026, när tillväxten i ekonomin blir stark, som arbetslösheten faller tillbaka ner mot en mer normal nivå.

Tillväxten tar fart nästa år – men en tydlig återhämtning dröjer till 2026

Svensk ekonomi är inne i en lågkonjunktur och BNP i fasta priser kommer i stort sett vara oförändrad från slutet av 2021 till slutet av 2024. Hushållens konsumtion och investeringarna är till och med på en lägre nivå än i slutet av 2021. Den svagare efterfrågan i ekonomin syns också på arbetsmarknaden och arbetslösheten har stigit. Men inflationen har dämpats tydligt och är nu lägre än inflationsmålet och räntorna har börjat sänkas. Inflationen väntas fortsätta ligga något under inflationsmålet och räntorna sänks ytterligare. Det bidrar till att hushållens konsumtion stiger nästa år eftersom de reala inkomsterna då ökar mycket, efter att i princip ha varit oförändrade i tre års tid. Förutom lägre ränteutgifter och lägre inflation bidrar också högre aktieutdelningar och skattesänkningar till att de reala inkomsterna ökar.

Lägre räntor gynnar också investeringarna som ökar igen efter att ha minskat två år i följd. Framför allt är det bostadsinvesteringarna som vänder upp. Stora investeringar i staten - både inom försvaret, transportsektorn och rättsväsendet - bidrar också till att investeringarna ökar mycket. Offentlig konsumtion ökar ungefär lika mycket som förra året. Då är det konsumtionen i staten som står för hela ökningen, i kommunsektorn sjunker konsumtionen något. Det är särskilt regionerna som behöver minska konsumtionen för att klara balanskravet.

En svag global efterfrågan bidrar till att exporten ökar svagt nästa år. Det gör att bidraget från nettoexporten blir negativt och sänker BNP-tillväxten med lite mer än en halv procentenhet. Sammantaget blir BNP-tillväxten drygt 2 procent, vilket endast är lite starkare än potentiell tillväxt. Därmed är det först 2026 som det sker en tydlig återhämtning i svensk ekonomi och BNP ökar med 3 procent. Hushållens konsumtion och investeringarna ökar då än mer än 2025. Ett normalt konjunkturläge nås under 2027.

Den svaga konjunkturen har satt sina spår på arbetsmarknaden och arbetslösheten har stigit med drygt 1 procentenhet det senaste året. Under nästa år väntas den stigande aktiviteten i ekonomin göra att sysselsättningen ökar, om än relativt svagt. Arbetslösheten ligger därmed kvar på en hög nivå och det är först 2026 som den sjunker tillbaka ner mot 7,5 procent, där den sedan väntas ligga kvar under resten av prognosperioden. Inbromsningen på arbetsmarknaden gör att lönesumman ökar betydligt långsammare i år än förra året. Men ökningstakten är bara något lägre än genomsnittet de senaste 15 åren. Det beror på att lönerna höjs betydligt mer än de gjort under de åren vilket motverkar nedgången i antalet arbetade timmar. Nästa år ökar lönesumman något mer än i år då antalet arbetade timmar ökar igen, även om lönerna höjs i en långsammare takt.

Återhämtningen i svensk ekonomi bedöms ta lite längre tid än väntat i föregående prognos. Framför allt har återhämtningen på arbetsmarknaden skjutits fram. Utfallen har varit svagare än väntat samtidigt som framåtblickande indikatorer inte har tagit fart

som väntat, utan flera har i stället vänt neråt. BNP är sänkt lite i år. Sysselsättningen har sänkts både i år och nästa år och arbetslösheten ligger betydligt högre nästa år.

Tabell 2 Nyckeltal för svensk ekonomi

Procentuell förändring om inget annat anges

Makroekonomiska nyckeltal	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BNP, kalenderkorr. värden	1,5	-0,1	0,3	2,1	3,0	2,0	1,6
BNP-gap	1,1	-1,1	-2,6	-2,1	-0,7	-0,2	0,0
Sysselsatta	3,1	1,4	-0,5	0,6	1,3	0,6	0,3
Arbetslöshet, nivå ¹	7,5	7,7	8,4	8,3	7,6	7,5	7,5
Arbetade timmar, kalenderkorr. värden	3,1	1,4	-0,2	0,4	1,2	0,6	0,3
Timlön, KL	2,7	3,8	4,0	3,6	3,5	3,5	3,5
Lönesumma	6,7	5,3	3,8	4,1	4,9	4,1	3,9
KPIF ²	7,7	6,0	1,8	1,8	2,0	2,0	2,0
KPI	8,4	8,5	2,7	-0,2	2,0	2,1	2,1
Styrränta ³ , värde vid årets slut	2,50	4,00	2,50	2,25	2,25	2,25	2,25

¹Procent av arbetskraften

²KPI med fast ränta

³Procent

Källa: SCB och ESV

De största riskerna i prognosen är kopplade till den geopolitiska utvecklingen. Om konflikterna i Mellanöstern eskalerar riskerar ytterligare störningar i leveranskedjorna uppstå, vilket kan leda till brist på varor och högre priser. Det kan också få återverkningar på den reala ekonomin. Utvecklingen av kriget i Ukraina är en annan osäkerhetsfaktor. Tillkommande handelsrestriktioner, inte minst i USA, riskerar att pressa upp priserna samt dämpa global, och därmed svensk, tillväxt.

Den offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster på statens budget

Den offentliga sektorns skatteintäkter dämpas av lågkonjunkturen i år. Intäkterna från skatt på arbete växer långsammare än förra året och intäkterna från mervärdesskatten ökar svagt. Intäkterna från skatt på kapital ökar däremot mycket och bidrar till att utvecklingen totalt sett blir starkare än förra året. Nästa år tilltar aktiviteten i ekonomin men intäkterna växer trots det långsammare än i år till följd av åtgärder i budgetpropositionen för 2025. Störst påverkan har förslaget om ett utökat jobbskatteavdrag. År 2026 ökar intäkterna betydligt snabbare eftersom tillväxten i skattebaserna blir högre, samtidigt som skattesänkningarna är små.

En svag arbetsmarknad dämpar intäkterna i år

Den offentliga sektorns skatteintäkter⁵ dämpas av lågkonjunkturen även i år. Intäkterna från skatt på arbete bromsar in till följd av den svagare arbetsmarknaden. Samtidigt ökar intäkterna från mervärdesskatten svagt när bostadsinvesteringarna fortfarande minskar i årstakt, även om de vänder upp under året. Intäkterna från skatt på kapital ökar i stället mycket, men från en låg nivå. Det bidrar till att intäkterna sammantaget utvecklas betydligt starkare än förra året. Hushållens kapitalskatter ökar till följd av stigande tillgångspriser och även intäkterna från skatt på företagsvinster ökar igen. Samtidigt fortsätter avkastningsskatten, som styrs av statslåneräntan med ett års eftersläpning, att öka mycket.

Regeländringar höjer de totala skatteintäkterna marginellt i år då skattesänkningar i budgetpropositionen för 2024 motverkas av tidigare års beslut. Det är höjningen av pensionsåldern 2023 som får effekt på skatteintäkterna först i år.

⁵ I det här avsnittet beskriver vi utvecklingen av skatteintäkterna exklusive de elstöd som betalades ut till hushåll och företag 2022 och 2023 och som bokfördes som flaskhalsintäkter, under skatt på energi och miljö, i såväl statens budget som i Nationalräkenskaperna. Det höjde intäkterna från punktskatterna med 17,6 miljarder kronor 2022 och med 26,2 miljarder kronor 2023. Därmed bidrar de till att dämpa utvecklingen av intäkterna i år. Det finansiella sparandet påverkas inte eftersom elstödet finns även på utgiftssidan.

Tabell 3 Utveckling av skatteintäkter

Nivå, miljarder kronor

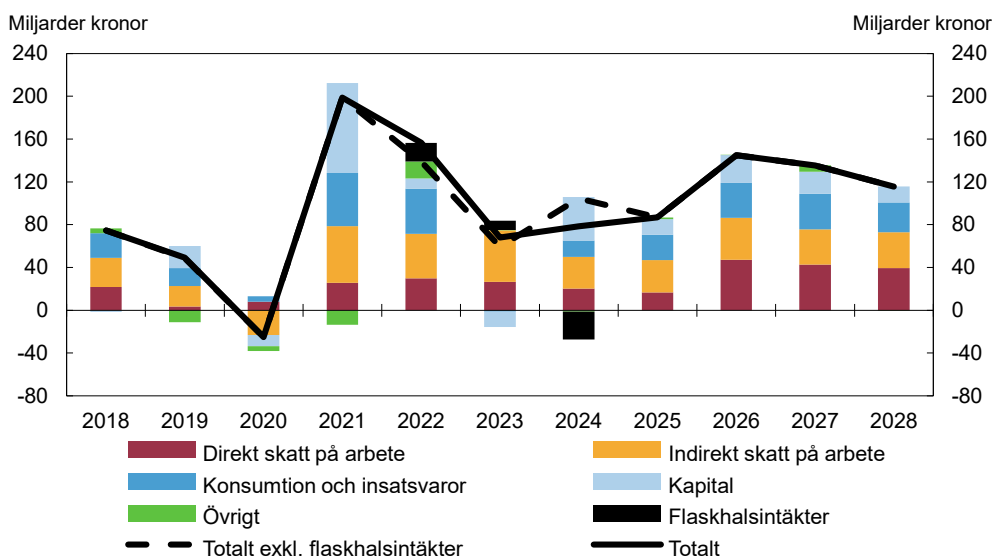
Utveckling av skatteintäkter	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Skatt på arbete	1 401	75	50	47	86	76	73
Skatt på kapital	366	-15	41	15	26	21	15
Skatt på konsumtion	701	-1	15	24	33	33	28
Övriga skatter	9	0	-1	2	0	6	0
Totala skatteintäkter	2 476	59	105	87	145	135	116
Totala skatteintäkter inkl. flaskhalsintäkter	2 493	68	78	87	145	135	116
<i>Exklusive regeländringar</i>	-	47	103	113	149	132	116
Regeländringar	-	13	2	-26	-4	4	0

Anm. Exklusive regeländringar är lika med årlig utveckling av skatteintäkter exklusive den statiska effekt som diskretionära regeländringar har på skatteintäkterna det år regeländringen införs.

Källa: ESV

Skattesänkningar gör att intäkterna ökar långsammare nästa år – trots starkare skattebaser

Nästa år tilltar aktiviteten i ekonomin. Intäkterna från mervärdesskatten utvecklas starkare när hushållens konsumtion ökar betydligt mer än i år och bostadsinvesteringarna ökar igen efter att ha minskat två år i rad. Skattebaserna för skatt på arbete ökar mer nästa år, men förslag om utökat jobbskatteavdrag i budgetpropositionen för 2025 gör att intäkterna ändå ökar något långsammare jämfört med i år. Även punktskatterna utvecklas svagare till följd av förslag i budgetpropositionen och här är det sänkt skatt på drivmedel som ger störst effekt. Intäkterna från skatt på kapital bromsar in efter den kraftiga ökningen i år. Hushållens kapitalsskatter ökar i ungefär samma takt som i år, men nu är det främst lägre ränteavdrag, samt lägre ränteutgifter, som bidrar till ökningen. Schablonintäkterna på investeringssparkonto minskar däremot till följd av regeländringar och lägre räntenivåer. Skatt på företagsvinster utvecklas svagare och intäkterna från avkastningsskatten minskar då statslåneräntan i år beräknas bli lägre än förra året.

Diagram 1 Den offentliga sektorns skatteintäkter, årlig förändring

Källa: Skatteverket och ESV

Sammantaget sänker åtgärderna i budgetpropositionen skatteintäkterna med 25,3 miljarder kronor 2025 och med ytterligare 1,6 miljarder kronor 2026, se tabellen

nedan. Det utökade jobbskatteavdraget har enskilt störst effekt, följt av en högre skattefria grundnivå för sparande i bland annat ISK. Avtrappandet av ränteavdrag för lån som saknar säkerhet höjer skatteintäkterna ungefär lika mycket som regeländringarna för ISK sänker dem. Skatten på bensin och diesel sänks i två steg och sänker skatteintäkterna med totalt 6,3 miljarder kronor 2026 när det får full effekt. Sänkningen av skatt på bensin och diesel ska, i alla fall delvis, motverka ett högre drivmedelspris till följd av höjningen av reduktionsplikten som genomförs nästa år. Höjningen av reduktionsplikten leder bland annat till högre momsintäkter men det är inte medräknat i tabellen nedan eftersom det inte är en skattesänkning utan påverkar skatteintäkterna indirekt. Endast bruttoeffekterna är medräknade i tabellen nedan.

Tabell 4 Regeländringar från budgetpropositionen för 2025 enligt statsbudgeten

Nivå, miljarder kronor

Storlek på regeländringar	2025	2026
Förstärkning av det ordinarie jobbskatteavdraget	-11,0	-
Förstärkning av det förhöjda grundavdraget	-2,4	-
Slopad avtrappning i jobbskatteavdraget (även äldre) och det förhöjda grundavdraget	-4,9	-
Slopad skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el	-	0,4
Höjd beloppsgräns för avdrag för resor till och från arbetet	-	0,6
En skattefri grundnivå för sparande i ISK och i kapitalförsäkring*	-6,2	-3,0
Avtrappat ränteavdrag för lån utan säkerhet*	4,2	4,4
Sänkt skatt på bensin och diesel ^{1*}	-3,3	-3,0
Sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs och vattenbruk	-0,8	-
Avskaffad flygskatt*	-0,8	-0,9
Övriga regeländringar	-0,1	-
Totalt	-25,3	-1,6
Differens mot budgetpropositionen 2025	-2,1	-

¹ Kompensation för höjningen av reduktionsplikten 2025.

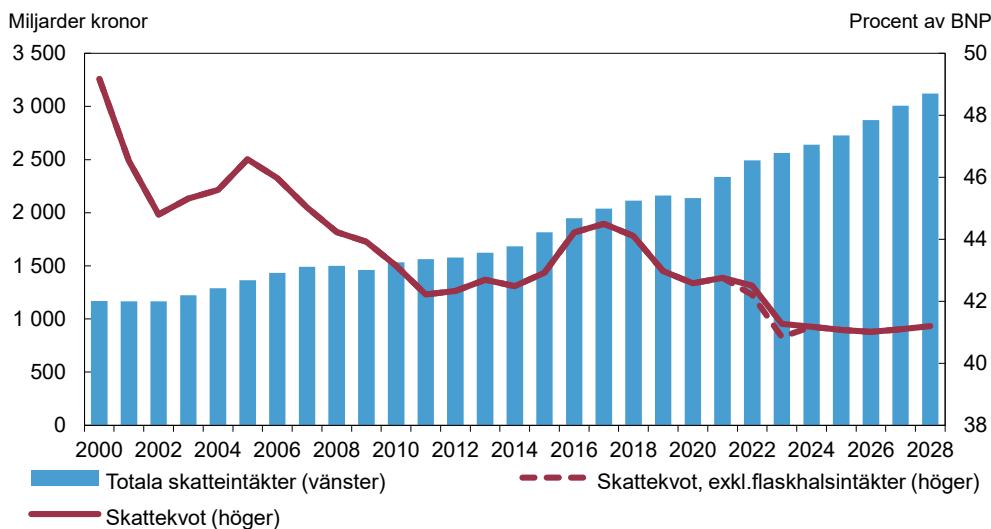
* Förslagen införs stegvis och får full effekt först 2026.

Källa: ESV

År 2026 ökar intäkterna betydligt mer än 2025. Återhämtningen i ekonomin gör att bland annat intäkterna från mervärdesskatten och skatt på arbete ökar starkt. Även intäkterna från skatt på kapital ökar då mer igen. Samtidigt är skattesänkningarna små.

Skattekvoten på en historiskt låg nivå

Skattekvoten, det vill säga de totala skatteintäkterna som andel av BNP, minskar marginellt i år, till 41,1 procent. Det beror på att bokföringen av elstöden, som flaskhalsintäkter, tillfälligt höjde skatteintäkterna förra året. Men den snabba ökningen av intäkterna från kapital skatter har en motverkande effekt. Skattekvoten ligger sedan kvar på en historiskt låg nivå hela prognosperioden.

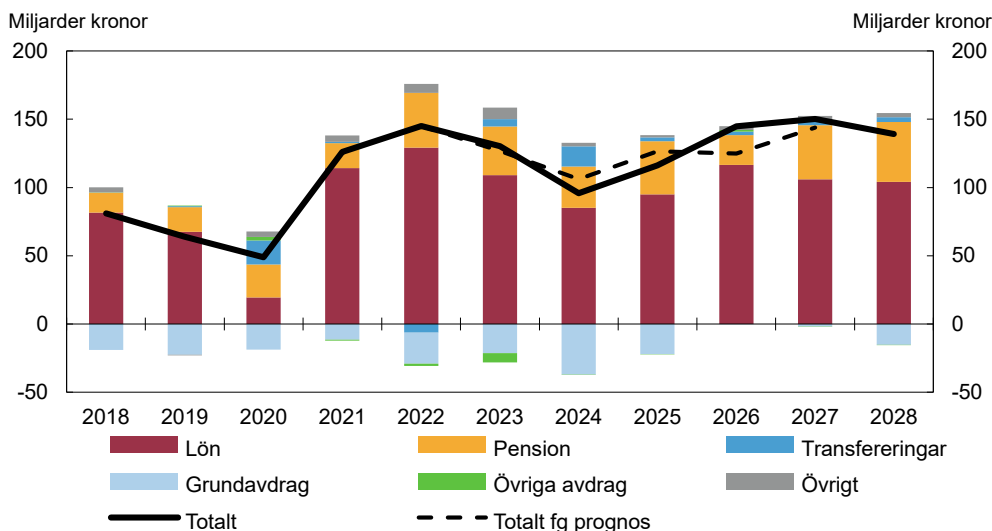
Diagram 2 Totala skatteintäkter och skattekvot

Källa: SCB, Skatteverket och ESV

Skattesänkningar gör att skatt på arbete ökar mindre nästa år

För skatt på arbete, som kan delas upp i direkt respektive indirekt skatt, påverkas utvecklingen av flera faktorer. För direkt skatt är – vid sidan av ändrade skattesatser – de mest centrala faktorerna lönesumman, pensionerna och inflationen. Flera delar av inkomstbeskattningen är indexerad med KPI med ett halvårs eftersläpning varför inflationstakten påverkar skatteintäkternas storlek. Indirekt skatt, som till största del består av arbetsgivaravgifter, styrs främst av lönesumman.

Sammantaget fortsätter skatt på arbete att öka i år, men betydligt långsammare än i fjol främst eftersom lönesumman bromsar in till följd av en svag arbetsmarknad. Den procentuella förändringen av skatteintäkterna är dock nära genomsnittet för åren 2010–2023, eftersom ökningen av lönesumman hålls uppe av att löneökningstakten är högre än det historiska snittet. Den höga inflationen under 2023 fortsätter att dämpa tillväxttakten i år, främst eftersom grundavdraget och jobbskatteavdraget indexeras med KPI med eftersläpning. De ökar därmed mycket även i år vilket dämpar ökningen av skatteintäkterna. För 2025 är ökningstakten ännu lägre vilket främst förklaras av skattesänkningar i form av ytterligare förstärkt jobbskatteavdrag, förhöjt grundavdrag och en slopad avtrappning av dessa. Lönesumman växer dock lite snabbare igen, tack vare starkare efterfrågan på arbetsmarknaden, samtidigt som inflationen inte längre har en så stor dämpande effekt.

Diagram 3 Beskattningsbar inkomst¹, årlig utveckling

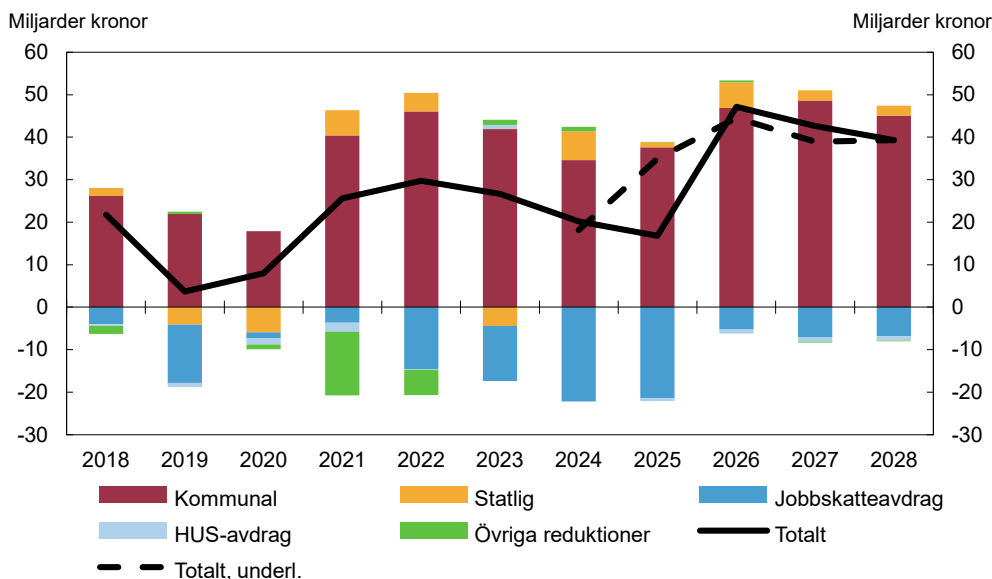
¹ Den inkomst från tjänst eller näringsverksamhet som återstår efter att allmänna avdrag, avdrag för allmänna egenavgifter och grundavdrag har gjorts.

Källa: Skatteverket och ESV

För direkt skatt på arbete ökar intäkterna långsammare i år än förra året. Framst beror det på försvagningen på arbetsmarknaden som gör att den största skattebasen, lönesumman, inte ökar lika mycket som den gjort de tre senaste åren. Även pensionerna ökar mindre än förra året. Pensionsutbetalningarnas förändring påverkas av både inkomstutvecklingen i ekonomin (genom inkomstindex) och inflationen (genom prisbasbeloppet), men också till viss del av utvecklingen på finansmarknaden eftersom delar av pensionskapitalet är placerat där, till exempel premiepensionen och fonderad tjänstepension.

En återhållande effekt i år är att grundavdraget ökar mycket vilket gör att den beskattningsbara inkomsten inte ökar i samma takt som den taxerade förvärvsinkomsten. Även jobbskatteavdraget ökar mycket i år och nästa år. Att grundavdraget och jobbskatteavdraget ökar mycket i år, liksom förra året, förklaras av att de räknas upp med inflationen med ett halvårs eftersläpning. Båda ökar också på grund av beslut om höjning i budgetpropositionen för 2024. Samtidigt har uppräkningsgränsen för statlig skatt pausats under 2024, vilket höjer skatteintäkterna. Det gör att den statliga skatten ökar något i stället för att minska som den annars skulle ha gjort. Den kommunala skatten höjdes med i genomsnitt 13 öre i år vilket också bidrar till att öka skatteintäkterna.

I budgetpropositionen för 2025 höjs jobbskatteavdraget och det förhöjda grundavdraget ytterligare. Den sammanlagda skattesänkningen till följd av förstärkt jobbskatteavdrag och förhöjt grundavdrag samt slopad avtrappning i dessa är beräknad till 18 miljarder kronor 2025. Det gör att intäkterna från direkt skatt på arbete ökar lite mindre än i år trots att lönesumman ökar lite mer och inflationen i juni 2024 var avsevärt lägre än i juni 2023. Det innebär att indexeringen inte dämpar skatteintäkterna lika mycket nästa år som i år.

Diagram 4 Direkt skatt på arbete, årlig utveckling

Anm.: Allmän pensionsavgift samt skattereduktion för allmän pensionsavgift är exkluderade i diagrammet. Totalt, underliggande avser den underliggande utvecklingen, dvs. exklusive regeländringar.

Källa: Skatteverket och ESV

De indirekta skatterna bromsar också in. Den viktigaste förklaringen är att arbetsgivaravgifterna och särskild löneskatt inte stiger lika snabbt när lönesumman ökar långsammare. Skatteintäkterna höjs däremot med drygt två miljarder kronor till följd av att nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för 15–18-åringar upphört i år och att nedsättningen för personer mellan 19 och 23 år, som infördes som en pandemiåtgärd, upphörde i april 2023.

År 2026 ökar intäkterna från skatt på arbete snabbare då det sker en återhämtning på arbetsmarknaden och lönesumman därmed växer mer, samtidigt som det inte sker några skattesänkningar. Åren därefter ökar lönesumman ungefär i takt med ett historiskt snitt då konjunkturen är nära ett normalläge. Ökningen är dock något lägre eftersom sysselsättningen inte ökar lika snabbt som ett historiskt snitt, både av demografiska och strukturella skäl. Men löneökningstakten är samtidigt lite högre.

Kapitalskatterna utvecklas svagare nästa år

Intäkterna från skatt på kapital ökar med 12 procent i år. Den relativt höga tillväxttakten beror på att hushållens kapitalskatter ökar efter att ha minskat två år i följd. Samtidigt fortsätter avkastningsskatten att öka mycket och skatt på företagsvinster ökar betydligt mer jämfört med i fjol när de ökade svagt. Nästa år fortsätter hushållens kapitalskatter att öka, främst till följd av att ränteavdragen blir lägre när marknadsräntorna faller och regeländringar sänker skatteintäkterna. Då även avkastningsskatten minskar något, och skatt på företagsvinster utvecklas svagare, beräknas de samlade kapitalskatterna växa långsammare jämfört med i år.

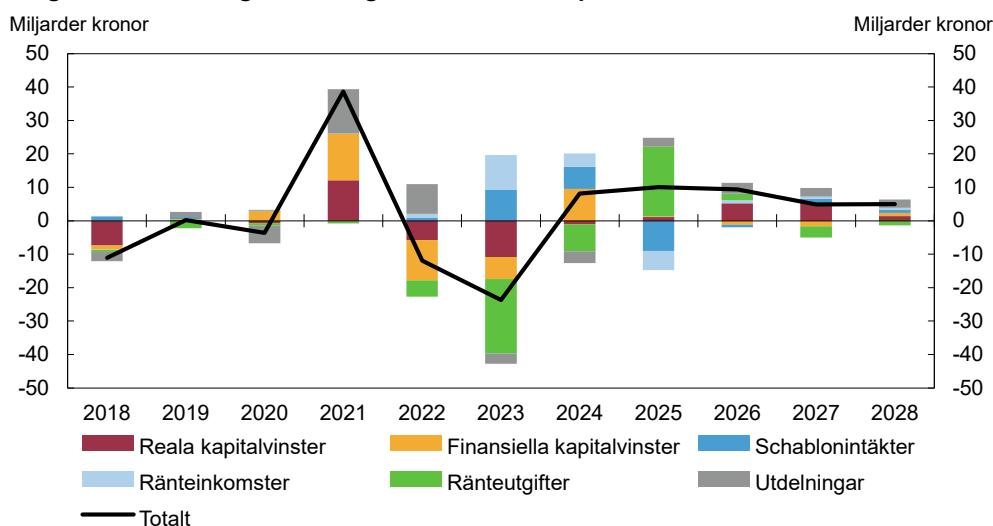
Intäkterna från hushållens kapitalskatter ökar mycket under prognosperioden

Hushållens kapitalskatter har minskat två år i rad till följd av en nedgång på börsen och fallande bostadspriser under framför allt 2022, samt minskad omsättning på bostadsmarknaden. I år ökar de med 8 miljarder kronor, eller 12 procent, vilket främst beror på att kapitalvinsterna väntas öka till en mer normal nivå när tillgångspriserna stiger. Nästa år ökar intäkterna från hushållens kapitalskatter i ungefär samma takt. Då

beror ökningen i stället i huvudsak på att hushållens ränteutgifter, och därmed ränteavdragen, blir lägre. Ränteavdragen minskar dels för att utlåningsräntorna beräknas falla, dels för att avdragsrätten för vissa lån tas bort. Även ränteintäkterna minskar, men de ligger på en betydligt lägre nivå än ränteutgifterna vilket gör att effekten av de lägre räntorna inte får lika stor påverkan på intäkterna från ränteinkomsterna som på ränteavdragen.

Schablonintäkterna från investeringssparkonto ökar i år till följd av en högre schablonränta och en ökad kapitalstock. Schablonintäkterna beräknas däremot minska kraftigt nästa år och ytterligare 2026 på grund av införandet av en skattefri grundnivå på 150 000 respektive 300 000 kronor. Nettoeffekten av ändrade räntenivåer och regeländringar på ränteinkomster, ränteutgifter och schablonintäkter blir emellertid positiv nästa år och förklarar merparten av intäktsökningen av hushållens kapitalskatter. Även kapitalvinsterna ökar marginellt nästa år, men klart mindre än i år då börsutvecklingen inte antas bli lika stark utan växer enligt ett historiskt medelvärde. Antalet bostadsförsäljningar antas heller inte öka lika mycket nästa år. Utdelningarna beräknas dock öka igen efter att ha minskat 2023 och 2024.

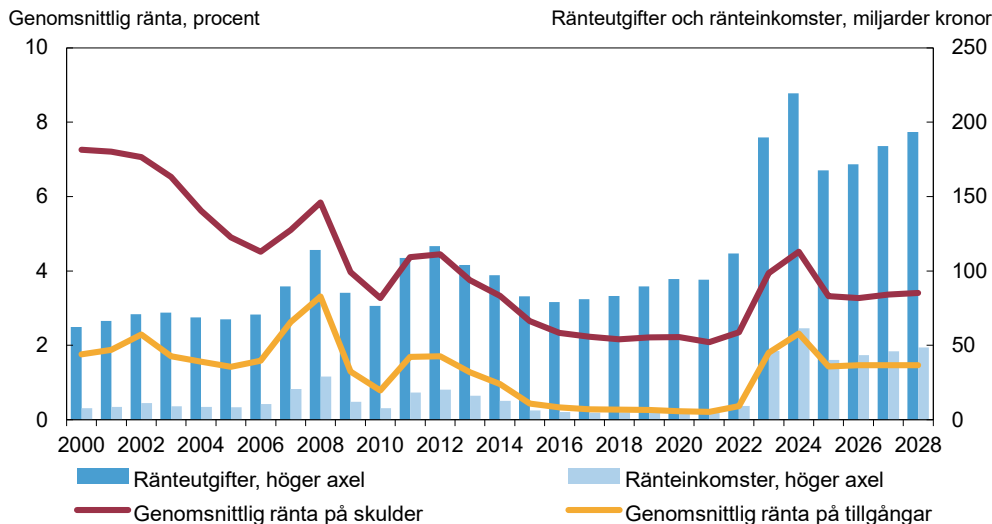
Diagram 5 Årlig utveckling av hushållens kapitalskatter

Källa: Skatteverket och ESV

Ränteutgifterna bidrog kraftigt negativt till den samlade utvecklingen av skatteintäkterna både förra året och i år på grund av stigande räntenivåer. Nästa år, då avdragsrätten tas bort för vissa lån samtidigt som räntenivåerna förväntas vara lägre, gäller det omvända – de minskade avdragsgilla ränteutgifterna är i stället huvudanledningen till att skatteintäkterna ökar jämfört med i år. Däremot väntas både ränteintäkter och schablonintäkter från ISK minska relativt mycket år 2025, de senare främst på grund av nämnda regeländringar.

I år når ränteutgifterna, både i miljarder kronor och som andel av BNP, den högsta nivån hittills under 2000-talet, trots att räntenivåerna är betydligt lägre nu än i början av 2000-talet. Det beror på att hushållens lån har mer än fördubblats som andel av BNP under den här perioden. Det har även hushållens tillgångar. Därför kommer även hushållens ränteinkomster att nå den högsta nivån hittills under 2000-talet i år. Men ränteinkomsterna är ändå betydligt lägre än ränteutgifterna. Det förklaras av att hushållens räntebärande tillgångar är lägre än skulderna samt att inlåningsräntan är lägre än utlåningsräntan.

Diagram 6 Hushållens ränteutgifter och ränteinkomster

Källa: SCB, Skatteverket och ESV

Diagrammet ovan visar totala ränteutgifter, även sådana som från och med nästa år inte kommer vara avdragsgilla. För 2025 beräknas cirka 14 miljarder kronor vara ränteutgifter kopplade till lån utan säkerhet och för åren 2026 och framåt beräknas dessa utgifter uppgå till omkring 30 miljarder kronor.

Stämpelskatten och fastighetsskatten ökar i år och nästa år

Stämpelskatten ökar i år och väntas stiga ytterligare nästa år, eftersom bostadspriserna och omsättningen på bostadsmarknaden ökar när räntan och inflationen sjunker.

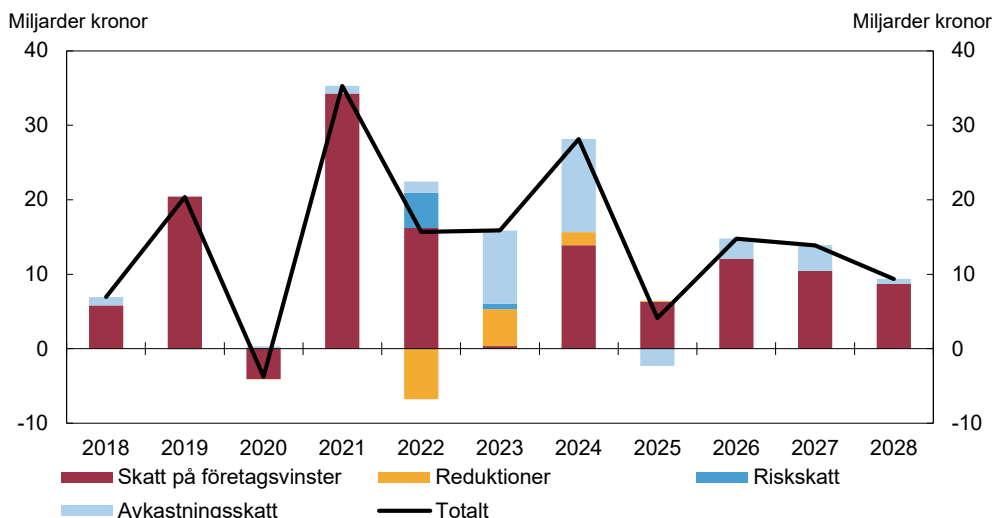
Intäkterna från fastighetsavgiften och fastighetsskatten ökar hela prognosperioden, mest i år på grund av småhustaxeringen som sker vart tredje år.

Bolagens kapitalskatter ökar mycket i år men bromsar in nästa år

Intäkterna från bolagens samlade kapitalskatter utvecklas starkt i år. Det är intäkterna från skatt på företagsvinster som ökar relativt mycket efter att ha utvecklats svagt förra året. Vinstutvecklingen fortsätter dock att variera mycket mellan olika sektorer. Medan bankerna visar fortsatt starka resultat påverkas t.ex. företag inom bygg och inom tjänsteproduktion negativt av den svaga efterfrågan. Förra året minskade intäkterna från skatt på företagsvinster som andel av BNP, men i år ökar de igen, till 3,3 procent, vilket är högt historiskt sett.

Även avkastningsskatten bidrar till att bolagens kapitalskatter växer mycket i år. Skatten påverkas av statslåneräntan med två års eftersläpning och ökar därmed mycket för andra året i rad.

Nästa år utvecklas bolagens kapitalskatter betydligt svagare än i år. Avkastningsskatten minskar då något till följd av att statslåneräntan i år beräknas bli lägre än i fjol. Från och med 2025 väntas intäkterna från skatt på företagsvinster öka i takt med BNP. Vi räknar dock med att intäkterna som andel av BNP blir något lägre än i år.

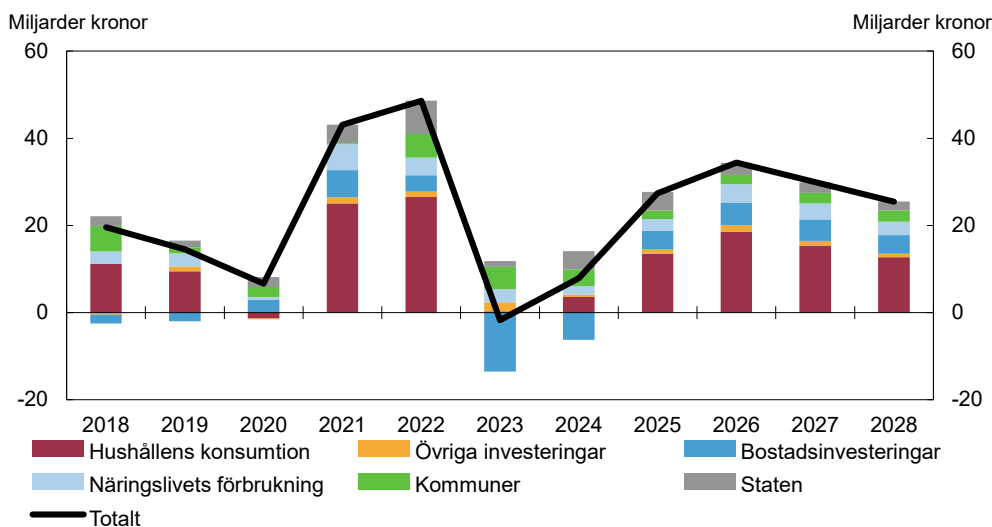
Diagram 7 Intäkter från bolagens kapitalskatter, årlig utveckling

Källa: Skatteverket och ESV

Momsintäkterna ökar snabbare nästa år

Förra året minskade intäkterna från mervärdesskatten något. I år ökar de igen, om än svagt, när bostadsinvesteringarna inte minskar i samma omfattning som förra året. Dessutom ökar momsintäkterna från hushållens konsumtion mer i år jämfört med förra året, då de knappt ökade alls. Den offentliga sektorn bidrar med ungefär samma belopp till intäktsökningen i år som förra året, men i år är det framför allt en stark utveckling inom statlig konsumtion och investeringar som bidrar medan utvecklingen i kommunsektorn är svagare. Momsintäkterna från offentlig sektor påverkar dock inte det finansiella sparandet, eftersom de är avdragsgilla.

Nästa år förväntas momsintäkterna öka snabbare, främst på grund av att bostadsinvesteringarna väntas öka igen efter att ha minskat under de senaste två åren. Samtidigt ökar hushållens konsumtion betydligt mer än i år. Bidraget från den offentliga sektorn blir större än i år.

Diagram 8 Mervärdesskatt, årlig utveckling

Källa: Skatteverket, SCB och ESV

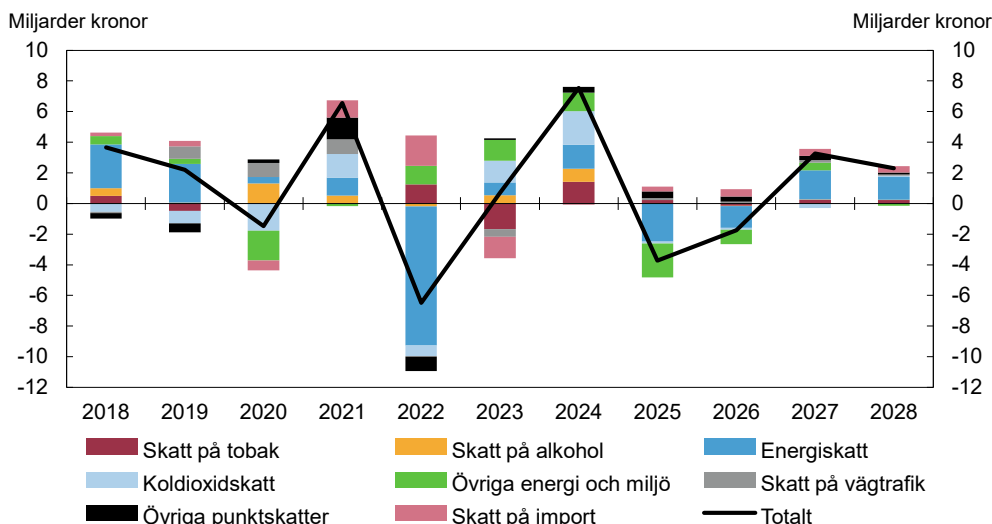
Regeländringar sänker punktskatterna nästa år

Intäkterna från energi- och koldioxidskatt utgör nästan hälften av de totala intäkterna från punktskatter. De främsta skattebaserna utgörs av användning av bensin och diesel samt förbrukning av el. Intäkterna från skatt på vägtrafik, alkohol och tobak utgör i sin tur omkring 35 procent av intäkterna från punktskatterna.

Intäkterna från punktskatter ökar mer i år än förra året. Den starkare utvecklingen beror främst på att intäkterna från skatt på tobak ökar igen efter att ha minskat förra året och att intäkterna från skatt på import inte minskar lika mycket som i fjol. Även intäkterna från skatt på alkohol ökar i år, vilket främst beror på skattehöjningar.

Koldioxidskatten ökar mycket i år, liksom förra året, till följd av att skattesatsen indexeras med KPI i juni föregående år. Trots att energiskatten på bensin och diesel sänktes i år ökar energiskatteintäkterna jämfört med förra året, vilket främst beror på ökad elanvändning och dieselkonsumtion. Skattebaserna för energi- och koldioxidskatter minskar annars över tid. Elförbrukningen beräknas öka svagt, men användningen av bensin och diesel minskar trendmässigt. Skatteintäkterna brukar ändå öka eftersom minskningen i skattebaserna normalt sett vägs upp av att skattesatserna indexeras med KPI varje år (se faktarutan Indexering av punktskatter). Under de senaste åren har flertalet avsteg gjorts från indexeringsreglerna, särskilt rörande energiskatten.

Diagram 9 Punktskatter, årlig utveckling

Anm.: Exkl. elstöden, som registrerades som en flaskhalsintäkt år 2022 och 2023.

Källa: Skatteverket och ESV

Nästa år träder ett antal regeländringar i kraft som får en sänkande inverkan på punktskatterna. Till att börja med sänks energiskatten på bensin och diesel i två steg 2025, först 1 januari och därefter 1 juli, vilket innebär tydligt minskande energiskatteintäkter. Därutöver avskaffas skatten på flygresor 1 juli 2025 vilket tillsammans med lägre intäkter från EU:s handel med utsläppsrätter ger en stor negativ påverkan från kategorin *Övriga skatter på energi och miljö*. Samtidigt beräknas skatteintäkterna för alkohol och tobak bli ungefär oförändrade. Den samlade minskningen beräknas fortsätta även 2026, främst beroende på att skattesänkningarna på drivmedel samt den avskaffade flygskatten då får full effekt. Därefter förväntas intäkterna från punktskatter öka årligen, i huvudsak drivet av energiskatten.

Faktaruta Indexering av punktskatter

Vissa punktskatter är indexerade med konsumentprisindex, KPI. Detta innebär att skattesatsen för dessa skatter varje år (t) automatiskt räknas upp med KPI-utvecklingen mellan juni (t-2) och juni (t-1). Syftet med att KPI-indexera punktskatter är att dessa ska realvärdessäkras. Det vill säga att skattenivån, och därmed skattens styrande funktion, inte ska urholkas över tid.

Utöver detta tillämpas även för vissa punktskatter en förstärkt indexering, så kallad BNP-indexering. Detta innebär att 2 procentenheter adderas till den KPI-utveckling som beskrevs i stycket ovan. Syftet med att även BNP-indexera punktskatter är att miljöskaadlig konsumtion kan väntas öka i takt med att ekonomin växer. Om det finns en koppling mellan konsumtion och BNP-utveckling minskar miljöskattens styrande funktion om inte skattenivån även beaktar genomsnittlig BNP-utveckling.

Riksdagen kan besluta att indexeringen för en eller flera punktskatter under ett enskilt år, delar av ett år eller flera år ska utgå. Detta är något som har skett vid flertalet tillfällen, till exempel har riksdagen genom olika beslut låtit den förstärkta indexeringen av drivmedelsskatterna vara pausad sedan halvårsskiftet 2019.

För följande punktskatter ingår i normalfallet ett indexeringsförfarande för fastställande av skattesatser i lagstiftningen: energiskatt, koldioxidskatt, skatt på naturgrus, skatt på avfall, kemikalieskatt och skatt på flygresor. De punktskatter som i normalfallet har ett förstärkt indexförfarande är energi- och koldioxidskatt på drivmedel. Under 2024 till 2026 har avsteg gjorts från indexeringen, vilket framför allt påverkar intäkterna från energiskatt på bensin och diesel.

Inkomsterna på statens budget ökar mer i år

Statens skatteintäkter ökar mer i år än förra året, eftersom såväl intäkterna från hushållens som bolagens kapitalskatter ökar. Statens skatteinkomster ökar dock något mindre än skatteintäkterna, eftersom periodiseringarna blir mer negativa än förra året. Det senare förklaras främst av två motverkande faktorer. Inkomster som inte preliminärbeskattas och som påverkar statens inkomster året efter inkomståret, exempelvis kapitalvinster, blev betydligt lägre 2023 än 2022 eftersom kapitalvinsterna var låga och ränteavdragen höga. Samtidigt höjer anstånden skatteinkomsterna markant i år eftersom en stor del av de tillfälliga skatteanstånden, som infördes under pandemin, löper ut i år. Den uppskjutna skatten ska därmed betalas in i år, vilket ökar inkomsterna. Nästa år ökar statens skatteinkomster mer än statens skatteintäkter eftersom periodiseringarna inte blir lika negativa som i år. Det beror främst på att slutregleringen av kommunalskatten för tidigare år väntas bli mindre då.

De övriga inkomsterna blir lite mindre negativa i år än förra året, vilket gör att statens totala inkomster ökar mer än skatteinkomsterna. Det beror främst på att avräkningarna var tillfälligt stora förra året till följd av de elstöd som då betalades ut till hushåll och företag och bokfördes som flaskhalsintäkter. Kompensationen till statliga myndigheter och kommunsektorn för inbetald mervärdesskatt blir dock något större i år och motverkar effekten av elstöden i viss mån. Det är denna kompensation, eller avräkning, som gör att de övriga inkomsterna är negativa samtliga år.

Utdelningarna från statens aktier är i princip oförändrade jämfört med i fjol och

liksom förra året blir det små försäljningsinkomster i år. Nästa år blir övriga inkomster betydligt mindre negativa än i år på grund av högre bidrag från EU.

Tabell 5 Statens skatteinkomster

Miljoner kronor

Utveckling av skatteintäkter	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Statens skatteintäkter	1 292	1 321	1 352	1 384	1 466	1 535	1 591
Periodiseringar	16	-3	-28	-7	-2	2	4
Statens skatteinkomster	1 308	1 318	1 324	1 377	1 464	1 538	1 594
Övriga inkomster	-22	-75	-63	-39	-69	-83	-85
Totala skatteintäkter	1 286	1 243	1 261	1 338	1 395	1 455	1 509

Källa: Skatteverket och ESV

Kraftigt ökade bidrag från EU nästa år

Nästa år ökar bidragen från EU kraftigt då Sverige förväntas få den första inbetalningen från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens. Sammantaget beräknas Sverige få 39 miljarder kronor i bidrag, och bidragen är främst kopplade till utgifter på specifika anslag inom olika utgiftsområden. Det råder osäkerhet om när den första inbetalningen sker, men den väntas komma under 2025 och totalt antas 35 miljarder kronor att betalas in under 2025. Efter flera förseningar får Sverige då initialt finansiering för olika projekt under åren 2020–2022. Därefter väntas finansiering även för projekt under åren 2023–2024, men det råder för närvarande en större osäkerhet om när betalningen för den perioden kommer att genomföras. Men resterande medel antas betalas ut under 2026. Däremot väntas inbetalningarna från EU:s jordbruksfonder minska 2024 jämfört med 2023, när en programperiod avslutades samtidigt som en ny påbörjades. I slutet av en programperiod sker vanligtvis större återflöden och förra året betalades dessutom stöd ut som avsåg den nya perioden. Sammantaget väntas därför inkomsterna från bidrag från EU att öka tydligt 2025 jämfört med 2024, och förbli på en förhöjd nivå 2026, men betydligt lägre än 2025. Från 2027 och framåt väntas inkomsterna återgå till den tidigare lägre nivån.

Faktaruta**Den offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster på statens budget**

Skillnaden mellan skatteintäkter och skatteinkomster är att intäkter ska redovisas på det år som de avser, oavsett när de betalats in. Man säger att de är periodiserade. Skatteinkomster däremot avser skatt som betalas in under ett kalenderår, de är alltså kassamässiga. Periodiseringen av skatter underlättar analysen av hur utvecklingen i ekonomin och regeländringar m.m. påverkar skatteintäkterna, men medför att utfallet fastställs först i april två år efter inkomståret. År 2023 är därför fortfarande ett prognosår.

I det finansiella sparandet redovisas den offentliga sektorns skatteintäkter, dvs. såväl statens som kommunsektorns skatteintäkter samt ålderspensionssystemet. I budgetsaldot redovisas i stället enbart statens skatteinkomster.

Inkomsterna på statens budget består av statens skatteinkomster och övriga inkomster. De övriga inkomsterna består till största delen av avräkningar som görs för att kompensera statliga myndigheter, kommuner och regioner för inbetald mervärdesskatt. Övriga inkomster är därmed negativa de flesta år och statens skatteintäkter, där all mervärdesskatt ingår, är därför i regel större än statens totala inkomster. I övriga inkomster ingår även bl.a. inkomster av statens verksamhet, statliga pensionsavgifter, bidrag från EU samt försäljningsinkomster.

Utgifter

De takbegränsade utgifterna ökar mycket både i år och nästa år, bland annat till följd av utgiftsökningar i budgetpropositionerna för 2024 och 2025. En hög inflation de två senaste åren bidrar också, eftersom utgifterna påverkas av inflationen med en viss eftersläpning. De totala utgifterna på statens budget stiger ännu mer än de takbegränsade utgifterna i år till följd av bland annat en ökad nettoutlåning. Nästa år ökar inte de totala utgifterna lika mycket som de takbegränsade då Riksgäldens nettoutlåning minskar.

De takbegränsade utgifterna ökar kraftigt i år

De takbegränsade utgifterna⁶ ökar med 118 miljarder kronor i år (ålderspensions-systemet vid sidan av statens budget⁷ står för 6 miljarder kronor), vilket är en stor ökning historiskt sett. Det beror bland annat på de utgiftsökningar som beslutats för 2024. Satsningar inom Försvar och samhällets krisberedskap svarar för 26 procent av utgiftsökningen. Även utgifterna inom Rättsväsendet fortsätter att öka då ytterligare medel har tillförts till främst Polismyndigheten och Kriminalvården för att stärka rättskedjan. Utgifterna för Allmänna bidrag till kommunerna ökar också kraftigt då bland annat det generella statsbidraget har höjts.

Förutom utgiftsökningar i budgeten för 2024 har prisbasbeloppet höjts markant då inflationen var fortsatt hög förra året. Det bidrar till att utgifterna stiger mycket även inom andra områden, bland annat Ekonomisk trygghet vid ålderdom där utgifterna för garantipensionerna ökar mycket. Även utgifterna för aktivitets- och sjukersättningar inom Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning blir högre på grund av höjt prisbasbelopp.

Myndigheternas förvaltningsanslag ökar mycket i år till följd av den höga inflationen 2022. Det beror på att delar av anslagen skrivs fram med pris- och löneutvecklingen i ekonomin med två års eftersläpning.

Utgifterna stiger också för bland annat arbetslöshetsersättning inom Arbetsmarknad och arbetsliv. Det beror på att antalet öppet arbetslösa fortsätter att öka samtidigt som andelen arbetslösa som får ersättning ökar. Även utgifterna för omställnings- och kompetensstödet som infördes 2022 ökar. Det beror på eftersläpning i utbetalningarna, vilket gör att det blir full årseffekt först i år.⁸

Det finns även utgiftsområden som minskar. Avgiften till Europeiska unionen är låg i år till följd av en relativt liten EU-budget. Utgifterna inom Klimat, miljö och natur blir lägre, främst på grund av att Klimatbonusen har tagits bort. De återstående bidragen för den betalas ut under 2024.

Fortsatt stor ökning av de takbegränsade utgifterna nästa år men lägre kommande år

Nästa år ökar de takbegränsade utgifterna med 86 miljarder kronor, varav Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget står för 20 miljarder kronor.

⁶ Utgiftsområden (exklusive UO26) i och Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget.

⁷ För information om ålderspensionssystemet, se avsnittet Finansiellt sparande och budgetsaldo.

⁸ Omställnings- och kompetensstödet kan utgå som kompensation till arbetsgivare, som finansierar en eller flera omställningsorganisationer, för en del av den avgift som betalas för tjänsterna. Stöd kan också lämnas i form av rådgivning och vägledning till enskilda personer som är uppsagda från eller anställda på en arbetsplats som inte omfattas av kollektivavtal.

Ökningen i ålderspensionssystemet beror på att pensionsutbetalningarna ökar relativt mycket nästa år, framför allt eftersom inkomstindex ökar.

Åtgärderna i budgetpropositionen för 2025 bidrar i stor utsträckning till att utgifterna ökar. Den största delen, mer än hälften av utgiftsökningen nästa år, sker inom Försvar och samhällets krisberedskap och är i linje med den försvarspolitiska propositionen som lämnats till riksdagen under hösten. En ram för Ukrainastödet på sammanlagt 75 miljarder kronor fördelat på 2024–2026 som tidigare lagts fast av regeringen, höjer utgifterna med omkring 23 miljarder kronor 2025.

Kommunikationsutgifterna ökar kraftigt och det är stora infrastrukturprojekt, främst inom väg och järnväg, som driver kostnadsutvecklingen. Den uppräknings som sker på grund av de prisökningar som varit påverkar också kommunikationsutgifterna. Rättsväsendet får också utökade resurser för att kunna hantera ökade utgifter inom framför allt Polisen och Kriminalvården. Avgiften till Europeiska unionen ökar eftersom vi räknar med att EU då kommit igång mer med sina åtaganden för den nuvarande långtidsbudgeten. Den höga inflationen 2023 gör att pris- och löneuppräknings för myndigheterna är fortsatt hög nästa år.

Under 2026–2028 avtar utgiftsökningen och blir 17–40 miljarder kronor per år. Ålderspensionssystemet står för en större andel dessa år. Flera utgiftsområden minskar, framför allt minskar utgifterna inom försvarsområdet 2027 då ramen för stöd till Ukraina endast sträcker sig till och med 2026. ESV:s prognosmetod gör att utgifterna i slutet av prognosperioden vanligtvis ökar svagt och minskar något som andel av BNP, då det inte ingår någon ytterligare finanspolitik i beräkningarna utöver den som regeringen aviserat eller föreslagit i propositioner.⁹

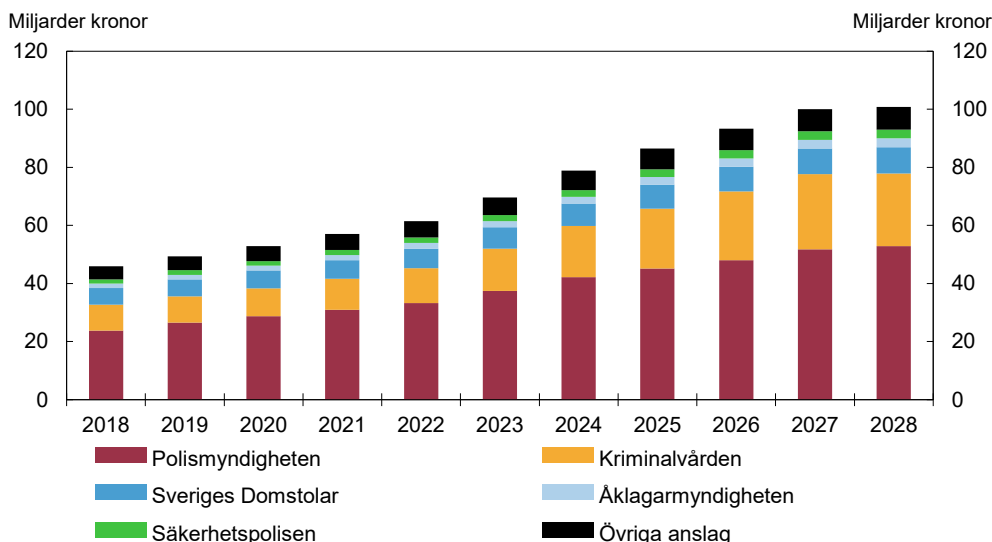
Utgifterna för rättsväsendet fortsätter att öka

Utgifterna inom utgiftsområdet Rättsväsendet har ökat kraftigt under många år och fortsätter öka kommande år. Mellan 2018 och 2028 beräknas utgifterna mer än fördubblas. Inom området är Polismyndighetens anslag det största och står för drygt hälften av utgifterna.

För att stärka rättsväsendets brottsbekämpande förmåga har framför allt Polismyndigheten och Kriminalvården fått höjda anslag under flera år och fortsätter att få det. Kommande år ska bland annat fler personer anställas inom Polismyndigheten med målet att polistätheten ska öka och åtminstone motsvara genomsnittet inom EU. Inflödet av klienter till Kriminalvården fortsätter att öka samtidigt som häktes- och verkställighetstiderna blir längre. En expansion planeras för att kunna möta de ökade behoven, vilket leder till ett ökat personalbehov och behov av ökade resurser för bland annat lokaler. Även andra delar av rättskedjan såsom Åklagarmyndigheten, Sveriges Domstolar och rättsliga biträden stärks för att klara ett ökat tryck när fler mål och ärenden ska avgöras.

Den omvärldsutveckling som skett de senaste åren ställer högre krav på Säkerhetspolisens förmåga att skydda Sverige från olika typer av hot. Anslaget för säkerhetspolisen har ökat under flera år och fortsätter att göra det under hela prognosperioden.

⁹ För mer information om ESV:s beräkningsmetod, se metodrutan i början av rapporten.

Diagram 10 Utgifter Rättsväsendet

Källa: ESV

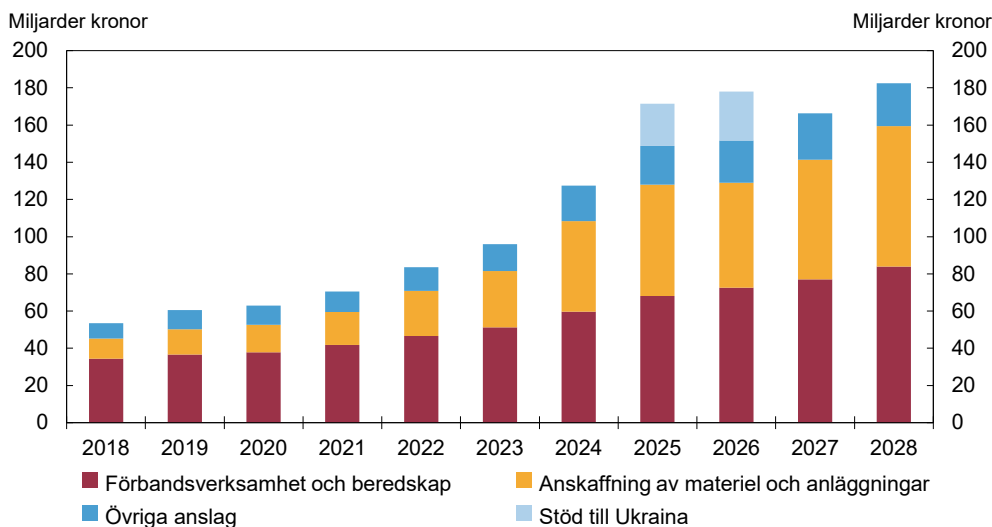
Stärkt försvarsförmåga ger allt högre utgifter

Utgifterna för Försvar och samhällets beredskap har ökat kraftigt i samband med totalförsvarspropositionen 2021–2025 som har inneburit allt större ekonomiska ramar för att kunna öka försvarsförmågan. Med förslagen i den nya totalförsvarspropositionen för perioden 2025–2030, som syftar till att fortsätta utöka och förstärka det militära och det civila försvaret, förväntas utgifterna fortsätta öka kraftigt.

Utgifterna för Anskaffning av materiel och anläggningar står för den största delen av utgiftsökningarna i år. Förutom den pågående utbyggnaden av försvaret ökar utgifterna mycket i år och de kommande åren när Sverige återanskaffar försvarsmateriel som har skänkts till Ukraina. År 2026 blir utgifterna under anslaget tillfälligt något lägre för att sedan öka igen framför allt till följd av den nya totalförsvarspropositionen.

Utgifterna på anslaget Förbandsverksamhet och beredskap har ökat successivt och fortsätter öka. Under anslaget finns utgifter för utbildnings- och övningsverksamhet samt beredskapsuppgifter som ökar i takt med att verksamheten växer. Dessutom har utgifterna under anslaget ökat den senaste tiden på grund av stöd till Ukraina och till följd av Sveriges medlemskap i Nato.

I budgetpropositionen för 2025 aviseras medel för ett nytt anslag, Stöd till Ukraina, vilket är en del av den ram för det militära stödet till Ukraina som regeringen tillsammans med Sverigedemokraterna kom överens om tidigare i år. Anslaget ökar utgifterna med 49 miljarder 2025–2026. Beroende på vilken typ av stöd som blir aktuellt kan medlen fördelas över fler år.

Diagram 11 Utgifter Försvar och samhällets beredskap

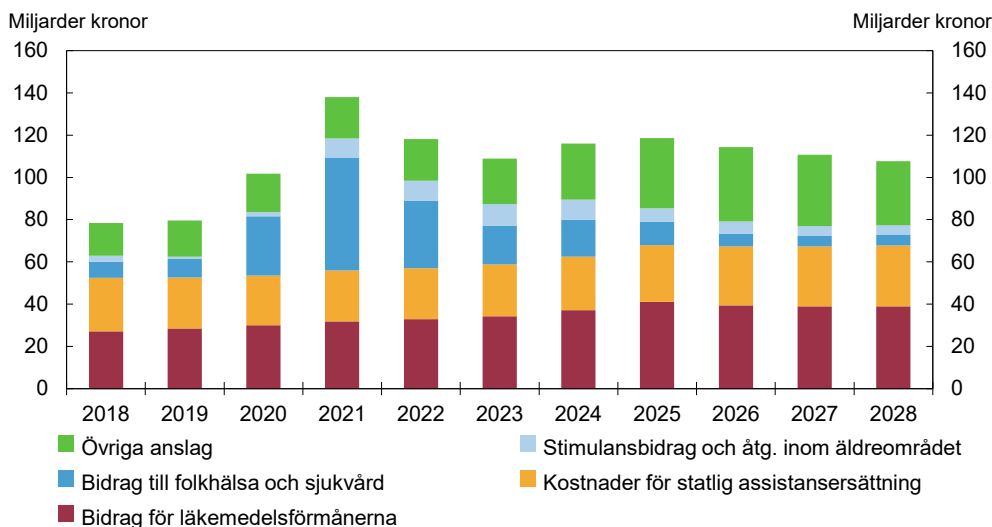
Källa: ESV

Högre utgifter för hälsa och sjukvård 2025

Utgifterna inom hälso- och sjukvård ökar 2024 jämfört med 2023. Det förklaras främst av ökade statsbidrag som beslutades i budgetpropositionen för 2024 och vårandringsbudgeten för 2024 vilket bidrar till att öka utgifterna för hälso- och sjukvård, men även av en ökning av utgifterna inom bl.a. läkemedelsförmånerna och den statliga assistansersättningen.

År 2025 fortsätter utgifterna inom hälso- och sjukvård att öka, framför allt till följd av åtgärder som föreslås i budgetpropositionen för 2025. Regeringen och Sveriges kommuner och regioner (SKR) ingår varje år en överenskommelse om statens bidrag till regionerna för kostnaderna för läkemedelsförmånerna. Det finns ännu ingen överenskommelse för 2025, men utgifterna väntas öka med drygt 6 miljarder kronor. Därutöver förklaras ökningen 2025 också bl.a. av aviseringarna om medel för ökad vårdkapacitet, medel för arbete inom psykiatri samt ökade medel till Statens institutionsstyrelse. Satsningen på ökad bemanning i socialtjänsten som beslutades i budgetpropositionen för 2024 bidrar också till ökningen 2025. Ökningen motverkas dock av att sektorsbidrag till regionerna, som för 2025 föreslås vara 2 miljarder kronor, är på en lägre nivå än under 2024.

Utgifterna inom hälso- och sjukvård väntas minska både 2026 och 2027 jämfört med 2025. Minskningen beror framför allt på att tillfälliga åtgärder upphör, däribland sektorsbidraget till regionerna och insatser för förlossningsvård och kvinnors hälsa. Justeringar i högkostnadstrappan för läkemedel medför också att utgifterna väntas minska framöver. Från 2026 och framåt föreslås dock ett förstärkt högkostnadsskydd för äldre inom tandvården som uppgår till drygt 3 miljarder kronor per år, vilket motverkar minskningen på utgiftsområdet.

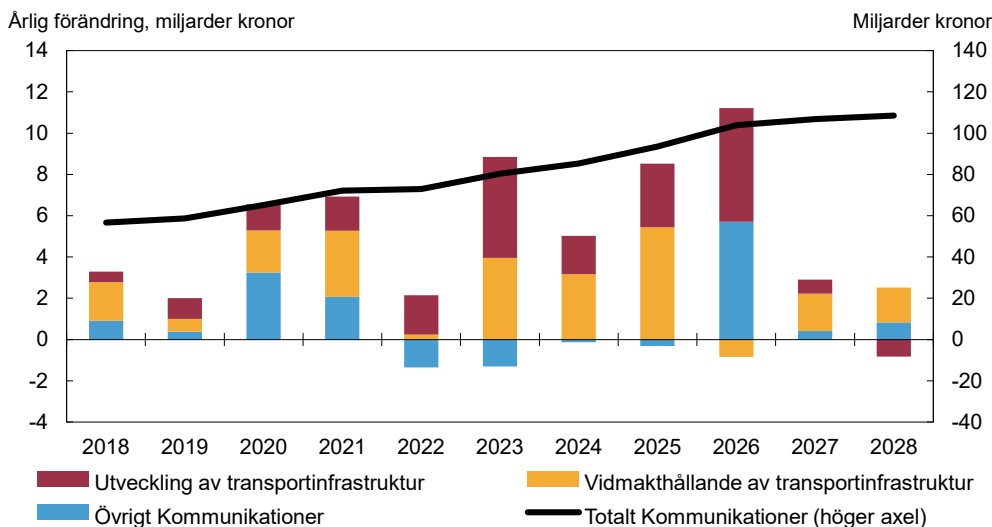
Diagram 12 Utgifter Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Källa: ESV

Transportinvesteringar fortsätter att höja utgifterna

Det senaste decenniet har utgifterna inom Kommunikationer ökat markant, och förväntas nästa år ha fördubblats sedan 2015. Ökningen har främst drivits av stora investeringar i järnvägsutbyggnad, vägunderhåll och modernisering. Digitalisering och innovation har fått ökat fokus, med betydande investeringar i bland annat bredbandsutbyggnad. Reella investeringar inom transport och digital infrastruktur står för merparten av ökningen i utgifterna. Även om inflationen har spelat en roll, särskilt med en högre inflationstakt de senaste åren, är det de faktiska åtgärderna som utgör merparten av utgiftsökningen.

Kommunikationsutgifterna förväntas fortsätta att öka åren framöver. Samtidigt begränsas fortsatt möjligheten att genomföra projekt på utsatt tid av ökade kostnader för (och i vissa fall brist på) bland annat insatsvaror, bränsle och personella resurser. Stora infrastrukturprojekt, särskilt inom väg och järnväg, driver utgiftsutvecklingen. I den nya infrastrukturpropositionen, där regeringen sätter ramarna för den kommande tolvårsperiodens utveckling av transportinfrastrukturen, föreslås en höjning av de två investeringsanslagen med totalt 6 miljarder kronor 2026 och 8 miljarder kronor 2027. Enligt propositionens förslag höjs ramen med över 200 miljarder kronor, och uppgår då till totalt 1 171 miljarder kronor för åren 2026–2037.

Diagram 13 Utgifter Kommunikationer

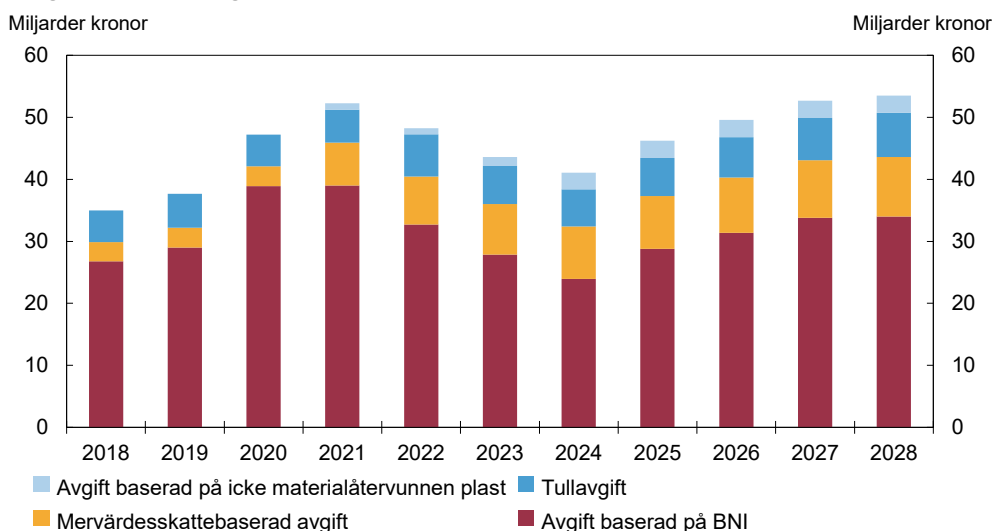
Källa: ESV

EU-avgiften fortsätter minska i år för att sedan åter öka

Utgifterna för Avgiften till Europeiska unionen minskar i år med 3 miljarder kronor. Det är tredje året i rad som utgifterna minskar. Nästa år vänder det och utgifterna ökar då med 5 miljarder kronor. Vi räknar då med att EU ska komma igång mer med sina åtaganden för den nuvarande långtidsbudgeten vilket påverkar inbetalningarna från EU-länderna. Utgifterna förväntas sedan öka med 1–3 miljarder kronor per år de kommande åren.

Avgiften till Europeiska unionen består av fyra olika delar. Avgiften baserad på bruttonationalinkomsten (BNI), där även Sveriges rabatt ingår, är den största delen och den som fluktuerar mest. Storleken på EU:s utgifter och eurokursen är två av de främsta anledningarna till att avgiften varierar mellan åren. Även tidpunkten för när Sverige fått sin rabatt har påverkat storleken på utgifterna. EU:s långtidsbudget sträcker sig över en period på sju år.¹⁰ Vid nya långtidsbudgetar har det ibland tagit tid innan EU-budgeten blivit godkänd. Det har då inneburit att Sverige inte fått sin rabatt direkt och således fått dubbel rabatt året efter.

¹⁰ EU:s nuvarande långtidsbudget gäller åren 2021–2027.

Diagram 14 Avgiften till Europeiska unionen

Källa: ESV

Effekter av budgetpropositionen för 2025

Sedan föregående prognos har förslag på utgiftsökningar för 2025–2027 presenterats i budgetpropositionen för 2025. Sammantaget räknar vi med att förslagen ökar utgifterna med 65 miljarder kronor nästa år. Det är många områden som tilldelas mer medel nästa år varav Försvar och samhällets krisberedskap får mest. Jämfört med regeringen gör ESV framför allt en annan bedömning av utgifterna för områdena Migration, Klimat, miljö och natur samt Kommunikationer där vi inte räknar med att alla budgeterade medel kommer att betalas ut under prognosperioden.

Tabell 6 Utgiftsförändringar 2025–2027 till följd av budgetpropositionen för 2025

Miljarder kronor

Utgiftsområden	2025	2026	2027
UO3 Skatt, tull och exekution	0,6	0,8	0,9
UO4 Rättsväsendet	3,5	3,7	9,0
UO6 Försvar och samhällets krisberedskap	33,5	39,8	29,5
UO7 Internationellt bistånd	-0,5	-3,5	-3,4
UO9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	12,0	11,9	11,5
UO16 Utbildning och universitetsforskning	4,3	3,2	4,1
UO20 Klimat, miljö och natur	0,5	0,8	1,0
UO21 Energi	1,0	1,5	3,0
UO22 Kommunikationer	1,8	6,3	8,8
UO25 Allmänna bidrag till kommuner	4,1	4,1	3,8
Övriga utgiftsområden	4,3	5,7	6,1
Totalt	65,1	74,1	74,3
varav medräknade sedan tidigare	5,6	5,4	6,1
Differens mot budgetpropositionen för 2025	-2,3	-3,9	-4,4

Anm.: Vissa av utgiftsförändringarna i budgetpropositionen för 2025 var med redan i ESV:s septemberprognos. Totalt är det mellan 5 och 6 miljarder kronor och det är främst utgifter inom UO4, UO6 och UO9. En del av utgiftsökningarna i tabellen är redan beslutade av Riksdagen och en del är kompensation till kommunerna för skattesänkningar, beloppet uppgår sammantaget till 6 miljarder kronor 2025 och lite mer åren därefter. De ska inte ses som åtgärder på utgiftssidan i budgetpropositionen för 2025 och ingår inte i regeringens reformtabell, tabell 1.1 i budgetpropositionen för 2025.

Källa: ESV och Budgetpropositionen för 2025

De totala utgifterna ökar alla år förutom 2027

I de totala utgifterna ingår alla utgiftsområden, det vill säga även statsskuldräntorna. Det är en av skillnaderna mot de takbegränsade utgifterna. Riksgäldens nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost¹¹ ingår också, men däremot inte ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten, som ingår i de takbegränsade utgifterna. De totala utgifterna ökar kraftigt i år. Kommande år, förutom 2027, ökar de totala utgifterna också men mera måttligt.

I år ökar de totala utgifterna med 169 miljarder kronor till följd av att utgifterna inom många utgiftsområden ökar, som beskrivits tidigare. Även nettoutlåningen bidrar då den sammantaget ökar i år, vilket bland annat beror på att de sista valutalånen som Riksgälden tidigare tagit upp för Riksbankens räkning återbetalades förra året. Då det inte sker någon återbetalning i år ökar nettoutlåningen. Statsobligationer som förföll i slutet av förra året återinvesterades inte av insättningsgarantifonden utan medlen sattes i stället in på konto i Riksgälden. Det bidrog till att nettoutlåningen minskade. I år räknar vi med att medlen återinvesteras i statsobligationer, vilket leder till att nettoutlåningen i stället ökar. Ökningen av nettoutlåningen dämpas av att vi inte räknar med någon överföring av medel till elstöd från Svenska kraftnäts konto i år¹². De totala utgifterna ökar också till följd av att Riksbanken får ett kapitaltillskott på 25 miljarder kronor för att stärka sitt egna kapital. Statsskuldräntorna sjunker, främst på grund av att kronan stärkts vilket ger valutavinster i stället för förra årets valutaförluster.

Nästa år ökar de totala utgifterna med 41 miljarder kronor, vilket är en mindre ökning än för de takbegränsade utgifterna. Det beror bland annat på att kapitaltillskottet till Riksbanken under 2024 var tillfälligt vilket minskar utgifterna 2025. Statsskuldräntorna ökar igen då Riksgälden betalar ut inflationskompensation i samband med att en realobligation förfaller. Nettoutlåningen blir däremot lite lägre eftersom vi bland annat räknar med att Insättningsgarantifondens avgiftsintäkter och förfallande obligationsinnehav fortsätter att återinvesteras direkt.

År 2026 fortsätter de totala utgifterna att öka måttligt om än något mindre än de takbegränsade utgifterna. För 2027 däremot minskar de totala utgifterna något medan de 2028 återigen väntas öka måttligt. Räntebetalningarna på statsskulden är i princip oförändrade 2026, men sjunker något 2027 till följd av lägre underkurser i samband med emissioner. År 2028 stiger räntebetalningarna igen då ett stort realobligationslån förfaller. Lånet introducerades redan 1999, vilket innebär att utbetalningen av inflationskompensation i samband med förfallet blir omfattande. Nettoutlåningen ökar något 2026 och 2028 då vi bland annat räknar med att det inte behöver betalas in någon avgift till Resolutionsreserven. Den väntas de åren ha nått en målnivå om 3 procent av de garanterade insättningarna. År 2027 minskar nettoutlåningen något då avgifter till Resolutionsreserven behöver betalas in.

Faktaruta

Riksgäldskontorets nettoutlåning

Riksgäldskontorets nettoutlåning är en post på budgetens utgiftssida som har stor betydelse för budgetsaldot. Den utgörs av nettot av ut- och inbetalningar i Statens internbank, det vill säga nettoförändringen av alla lån och kontobehållningar under en viss period. Posten ligger utanför de 27 utgiftsområdena i statens budget och omfattas

¹¹ Kassamässig korrigeringspost är en restpost på statens budget. Läs mer om den i Utfallet för statens budget 2023, sid 134 på esv.se.

¹² Under förra året överfördes 44,5 miljarder kronor från Svenska kraftnäts konto till Försäkringskassan och Skatteverket för utbetalning av elstöd till företag och hushåll. Någon sådan överföring beräknas inte ske i år.

inte av utgiftstaket. Nettoutlåningen innehåller både löpande statliga betalningar och tillfälliga poster. De senare beslutas ofta med kort varsel och är därför svårprognostiserade. En ökad nettoutlåning kan bero på en ökad utlåning eller en minskad inlåning och tvärtom.

Riksgäldskontorets nettoutlåning påverkar budgetsaldot och statsskulden fullt ut med de kassamässiga beloppen.

De senaste åren har nettoutlåningen i hög grad påverkats av återbetalningen av Riksbankens lån i Riksgälden, samt av flaskhalsinkomster som har kommit in till Svenska kraftnäts konto i Riksgälden.

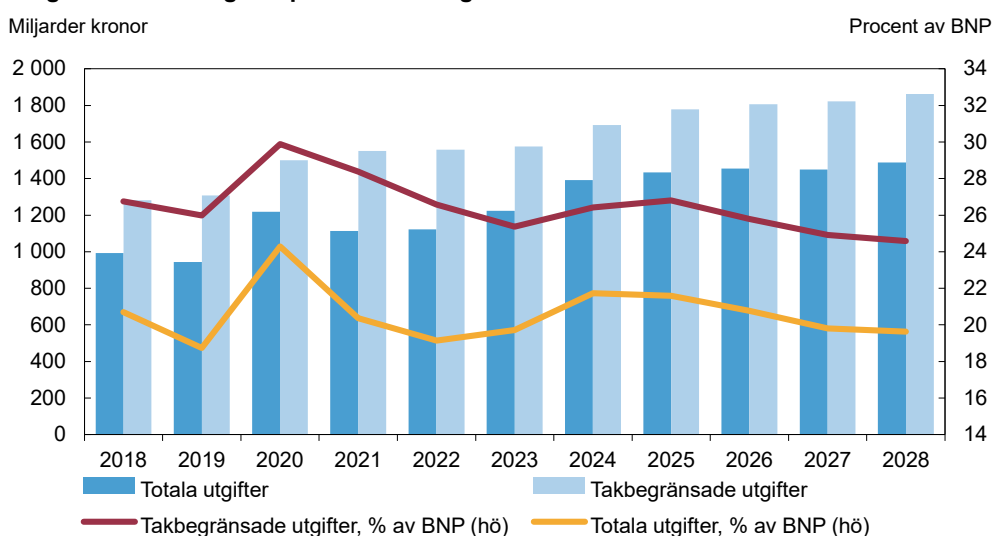
Andra poster som påverkar nettoutlåningen är bland annat studielån som finansieras med lån i Riksgäldskontoret, infrastrukturlån till Trafikverket samt resolutionsavgifter som betalas in av banker för att bygga upp en fond för att finansiera de åtgärder som staten kan behöva vidta för att stödja det finansiella systemet.

Utgiftskvoten för de totala utgifterna ökar i år men sjunker från nästa år

Utgiftskvoten, det vill säga de totala utgifterna som andel av BNP, blir 22 procent i år. Det är 2 procentenheter högre jämfört med föregående år. Ökningen beror främst på åtgärder i den beslutade budgeten för 2024 och en tidigare hög inflation. En lägre BNP-tillväxt än under de senaste åren gör att bidraget från tillväxten inte sänker kvoten lika mycket som tidigare år. Nästa år är utgiftsökningarna inte lika stora. Nettoutlåningen som ingår i de totala utgifterna minskar jämfört med 2024, vilket gör att utgiftskvoten sjunker något.

Kvoten för de takbegränsade utgifterna ökar med 1 procentenhet i år, till 26 procent. Den ökar även något nästa år då utgiftsökningen är större för de takbegränsade utgifterna än för de totala utgifterna. Båda kvoterna sjunker 2026–2028, främst eftersom det inte ingår någon ytterligare finanspolitik i beräkningarna utöver det som är beslutat av riksdagen. Det innebär att det sker en automatisk budgetförstärkning¹³.

Diagram 15 Utgifter på statens budget

Källa: ESV

¹³ För mer information om ESV:s beräkningsmetod, se metodrutin i början av rapporten.

Finansiellt sparande och budgetsaldo

Den offentliga sektorns finansiella sparande visar ett underskott på 109 miljarder kronor i år till följd av lågkonjunkturen och stora utgiftsökningar. Nästa år minskar underskottet till 94 miljarder kronor. Underskottet som till stor del förklaras av förslagen i budgetpropositionen för 2025 är störst i staten men även kommunsektorn bidrar till underskottet. Däremot väntas ett överskott i ålderspensionssystemet. Sparandet stärks kommande år men ett överskott nås först 2027.

Stort underskott i offentliga sektorns finansiella sparande även nästa år

Den offentliga sektorns finansiella sparande försämras med 70 miljarder kronor i år, till ett underskott på 109 miljarder kronor. Försämringen beror på att sparandet i staten går från överskott till ett stort underskott. Skatteintäkterna dämpas av lågkonjunkturen samtidigt som utgifterna i staten ökar markant. I kommunsektorn uppstod ett stort underskott redan förra året och underskottet väntas bli nästan lika stort i år.

Underskottet i offentlig sektor blir stort även nästa år, om än inte lika stort som i år. Sparandet i kommunsektorn stärks men i staten försvagas det, vilket förklaras av budgetpropositionen för 2025 som innehåller både skattesänkningar och utgiftsökningar. Även sparandet i ålderspensionssystemet försvagas nästa år men visar fortsatt ett betydande överskott. År 2026 förstärks sparandet i offentlig sektor då inkomsterna ökar mer när aktiviteten i ekonomin tar fart. Utgifterna ökar samtidigt betydligt mindre. Åren därefter vänds underskottet till överskott och sparandet förstärks successivt då inkomsterna ökar i takt med BNP samtidigt som utgifterna ökar svagt, se metodrutan i början av rapporten.

Tabell 7 Finansiellt sparande i offentlig sektor

Miljarder kronor om inget annat anges

Offentliga sektorns finanser	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Totala inkomster	2 875	2 963	3 043	3 149	3 300	3 447	3 576
<i>procent av BNP</i>	49,0	47,7	47,5	47,4	47,1	47,1	47,2
Totala utgifter	2 815	3 002	3 152	3 243	3 335	3 425	3 531
<i>procent av BNP</i>	48,0	48,4	49,2	48,9	47,6	46,8	46,6
Finansiellt sparande i offentlig sektor	60	-39	-109	-94	-36	23	45
<i>procent av BNP</i>	1,0	-0,6	-1,7	-1,4	-0,5	0,3	0,6
Sparande i staten	23	3	-88	-96	-46	15	42
Sparande i kommunsektorn	17	-57	-51	-25	-27	-31	-37
Sparande i ålderspensionssystemet	21	16	30	27	38	39	40

Källa: SCB och ESV

Fortsatt underskott i statens finansiella sparande nästa år

Det finansiella sparandet i staten går från ett marginellt överskott 2023 till ett underskott på 88 miljarder kronor i år. Det beror på kombinationen av att inkomsterna dämpas som en följd av lågkonjunkturen och att utgifterna ökar mycket i år, bland annat inom försvaret där utgifterna ökar mer än dubbelt så mycket i år som

förra året. Hög inflation de två senaste åren bidrar också eftersom inflationen slår igenom med eftersläpning på utgifterna. Transfereringarna till kommunsektorn ökar eftersom de generella statsbidragen har höjts. Ett kapitalskott till Riksbanken på 25 miljarder kronor bidrar också till att öka utgifterna.

Nästa år försvagas sparandet ytterligare. Det förklaras av ofinansierade finanspolitiska åtgärder i budgetpropositionen för 2025 på totalt 84 miljarder kronor - av dessa beräknas skattesänkningar till 25 miljarder kronor och resten är utgiftsökningar, varav 23 miljarder kronor är stöd till Ukraina. Inkomsterna ökar ungefär lika mycket nästa år som i år, om man bortser från elstödet under 2023 som bokfördes som skatteintäkt i nationalräkenskaperna. Flera skattebaser ökar mer nästa år när aktiviteten i ekonomin tar fart, men skattesänkningarna håller tillbaka ökningen av skatteintäkterna. Efter en stark ökning av bolagens kapitalskatter i år, till en mer normal nivå, ökar de inte lika mycket nästa år. Det bidrar också till att skatteintäkterna ökar långsammare nästa år än i år. Statens utgifter ökar något mer än inkomsterna vilket gör att sparandet försämras.

Åren 2026 och 2027 stärks sparandet då inkomsterna ökar mycket till följd av en stark BNP-tillväxt och en återhämtning på arbetsmarknaden. Samtidigt ökar utgifterna svagt i vår prognos då det inte finns någon budget för de åren och vissa tillfälliga åtgärder upphör. Se metodrutan i början av rapporten. År 2028 fortsätter sparandet att stärkas.

Tabell 8 Inkomster och utgifter i staten

Miljarder kronor

Statens finanser	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Totala inkomster	1 534	1 547	1 570	1 617	1 697	1 772	1 834
<i>förändring i inkomster</i>	128	13	23	47	80	75	62
Skatter och sociala avgifter	1 308	1 333	1 352	1 384	1 466	1 535	1 591
Kapitalinkomster	51	31	30	31	30	30	31
Övriga inkomster	175	183	188	202	201	206	212
Totala utgifter	1 512	1 544	1 658	1 714	1 743	1 757	1 792
<i>förändring i utgifter</i>	70	32	114	56	29	15	34
Transfereringar och subventioner	929	921	1 000	1 014	1 000	986	980
Konsumtion	395	425	452	482	505	523	538
Investeringar	151	163	175	189	202	211	220
Övriga utgifter	38	35	32	29	35	37	53
Finansiellt sparande	23	3	-88	-96	-46	15	42

Källa: SCB och ESV

Budgetsaldot visar lika stort underskott som det finansiella sparandet nästa år

Både det finansiella sparandet och budgetsaldot, som är två olika mått på sparandet i staten, visar ett underskott i år och nästa år. Skillnaderna mellan statens finansiella sparande och saldot på statens budget beror på olika avgränsningar i saldobegreppen, men även på olika sätt att periodisera inkomster och utgifter. I statens budget registreras inkomster och utgifter kassamässigt, det vill säga den period när in- eller utbetalningarna sker. I det finansiella sparandet registreras inkomsterna och utgifterna den period som in- eller utbetalningen avser. Sammantaget medför nettot av alla broposter att underskottet i det finansiella sparandet är 43 miljarder kronor mindre än i budgetsaldot i år, men nästa år är det ingen skillnad mellan de olika måtten.

I år beror skillnaden framför allt på att skatteperiodiseringarna leder till att skatteinkomsterna blir lägre än intäkterna. Nästa år påverkar inte

skatteperiodiseringarna skillnaden mellan de båda saldona i samma omfattning. Då ökar i stället periodiseringseffekten av statsskuldsräntorna samtidigt som inbetalningarna från EU ökar mycket till följd av att Sverige då väntas få de första inbetalningarna från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens. Dessa skillnader i saldobegreppen tar dock i stort sett ut varandra.

Tabell 9 Statens budget i sammandrag samt bro mellan finansiellt sparande och budgetsaldo

Miljarder kronor

Bro mellan finansiellt sparande och budgetsaldo	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Finansiellt sparande	21	3	-88	-96	-46	15	42
Avgränsningar	108	26	-5	25	3	-4	-4
Periodiseringar	25	-9	-29	-25	-18	-6	-17
Övrigt	10	0	-9	1	1	1	1
Budgetsaldo	164	19	-131	-96	-60	5	22
Totala inkomster	1 286	1 243	1 261	1 338	1 395	1 455	1 509
Skatteintäkter	1 292	1 321	1 352	1 384	1 466	1 535	1 591
Periodiseringar	16	-3	-28	-7	-2	2	4
Skatteinkomster	1 308	1 318	1 324	1 377	1 464	1 538	1 594
Övriga inkomster	-22	-75	-63	-39	-69	-83	-85
Totala utgifter	1 123	1 224	1 393	1 433	1 454	1 449	1 487
Utgiftsområden exklusive räntor	1 211	1 214	1 327	1 393	1 411	1 411	1 434
Statsskuldsräntor	27	32	47	31	31	27	36
Kassamässig korrigerig	-5	-10	0	0	-2	0	0
Riksgäldens nettoutlåning	-111	-11	18	9	15	11	16

Källa: SCB och ESV

Fortsatt stora underskott i kommunsektorn

Efter förra årets kraftiga utgiftsökning dämpas utvecklingen i år. Framst är det konsumtionsutgifterna som ökar i en långsammare takt än förra året, men även ökningen av investeringarna har dämpats. Skatteintäkterna ökar långsamt i år men inkomsterna hålls ändå uppe av att statsbidragen blir högre än förra året. Sammantaget innebär det att det blir något mindre underskott i kommunsektorns finansiella sparande än i fjol, men underskotten är fortsatt stora. Nästa år blir underskottet i sektorn betydligt mindre än i år. Utgifterna ökar långsammare än på länge, när framför allt regionerna tvingas dra ner på konsumtionsutgifterna för att nå ett resultat i balans. Skatteintäkterna ökar ungefär i samma takt 2025 som i år och statsbidragen ligger kvar på samma nivå eftersom tidigare tillfälliga bidrag upphör medan nya bidrag tillkommer i budgetpropositionen för 2025. Åren därefter är underskotten ungefär lika stora som 2025.

Kommuner och regioner ska budgetera för ett resultat i balans i enlighet med vad som regleras i kommunallagen. I händelse av lågkonjunktur kan de kommuner och regioner som upprättat en resultatutjämningsreserv disponera medel ur reserven för att upprätthålla konsumtionen och undvika kortsiktiga neddragningar. Många har definierat det som att det är möjligt att använda den när skatteintäkterna avviker från ett 10-årigt genomsnitt. Vi bedömer att de gör det i år och efter att ha utnyttjats i viss utsträckning förra året väntas resultatutjämningsreserven därför utnyttjas i större utsträckning i år, framför allt av regionerna. I år blir resultatet i kommunsektorn som helhet negativt. Det förklaras av regionernas svaga resultat, vilket bland annat beror på höga pensionskostnader. Vi antar att några regioner, liksom förra året, kan komma att

åberopa synnerliga skäl för att inte återställa de negativa resultat som uppstår. Kommande år blir resultatet i kommunsektorn som helhet starkare.

Tabell 10 Inkomster och utgifter i kommunsektorn

Miljarder kronor

Kommunsektorns finanser	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Inkomster	1 360	1 419	1 484	1 526	1 570	1 618	1 665
<i>Förändring inkomster</i>	56	59	65	42	44	49	47
Skatter och avgifter	874	915	953	992	1 039	1 089	1 135
Statsbidrag 1	275	262	287	287	276	268	263
Övriga inkomster	212	242	245	248	255	261	267
Utgifter	1 343	1 476	1 536	1 551	1 597	1 650	1 702
<i>Förändring utgifter</i>	68	133	60	16	46	52	52
Konsumtion	1 099	1 195	1 246	1 259	1 297	1 342	1 392
Investeringar	147	162	167	171	177	182	182
Övriga utgifter	97	119	122	121	124	126	129
Finansiellt sparande	17	-57	-51	-25	-27	-31	-37
Resultat	43	15	-1	28	27	24	15

¹Statsbidrag enligt NR exklusive moms och inklusive kapitaltransferringar.

Källa: SCB och ESV

Överskott i ålderspensionssystemets finansiella sparande under hela prognosperioden

I år stärks sparandet i ålderspensionssystemet efter en försvagning förra året. Det förklaras framför allt av att kapitalinkomsterna ökar igen efter förra årets minskning samtidigt som avgiftsinkomsterna ökar mycket.

Nästa år ökar avgiftsinkomsterna långsammare jämfört med i år även om lönesumman ökar i en snabbare takt. Inkomsterna från avgifter följer lönesumman i ekonomin men det är inte perfekt samvariation år för år eftersom det kan vara eftersläpningar i utbetalningar av avgiftsinkomsterna till ålderspensionssystemet.¹⁴ Samtidigt som avgiftsinkomsterna ökar långsammare nästa år ökar pensionsutbetalningarna betydligt snabbare då ökningen av inkomstindex växlar upp nästa år. Detta gör att avgiftsnettot blir betydligt mer negativt nästa år efter att ha förbättrats i år och det finansiella sparandet försvagas tillfälligt. Åren därefter ökar avgiftsinkomsterna i stadig takt, liksom pensionsutbetalningarna, och avgiftsnettot förblir negativt. Trots ett negativt avgiftsnetto blir det ändå överskott i ålderspensionssystemets finansiella sparande eftersom kapitalinkomsterna är högre än avgiftsnettot under hela prognosperioden.

¹⁴ De allmänna pensionsavgifterna som ingår i avgiftsinkomsterna hanteras numera kassamässigt till följd av ändrade redovisningsprinciper i nationalräkenskaperna (NR). Det vill säga att inkomsterna beräknas utifrån den period de betalas in och är inte periodiserade.

Tabell 11 Inkomster och utgifter i ålderspensionssystemet

Miljarder kronor

Ålderspensionssystemets finanser	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Avgiftsinkomster	329	341	359	370	386	402	417
Pensionsutbetalningar	345	358	364	383	392	409	426
Avgiftsnetto	-16	-17	-4	-13	-6	-7	-8
Kapitalinkomster, netto	43	39	42	48	52	55	57
Förvaltningsutgifter m.m.	-6	-7	-7	-8	-8	-8	-8
Finansiellt sparande	21	16	30	27	38	39	40

Källa: SCB och ESV

Den offentliga skulden

Stora underskott innebär att Maastrichtskulden stiger till 34 procent av BNP i år. Ökningen sker huvudsakligen i staten, men även kommunsektorns del av skulden stiger. Nästa år fortsätter skulden att stiga, främst till följd av åtgärder i budgetpropositionen för 2025. Skulden ökar även 2026, men en högre tillväxt i ekonomin innebär att den då sjunker i förhållande till BNP. Den konsoliderade statsskulden uppvisar ett liknande mönster och ökar till 17 procent av BNP i år och 18 procent nästa år. Därefter sjunker den som andel av BNP under resten av prognosperioden.

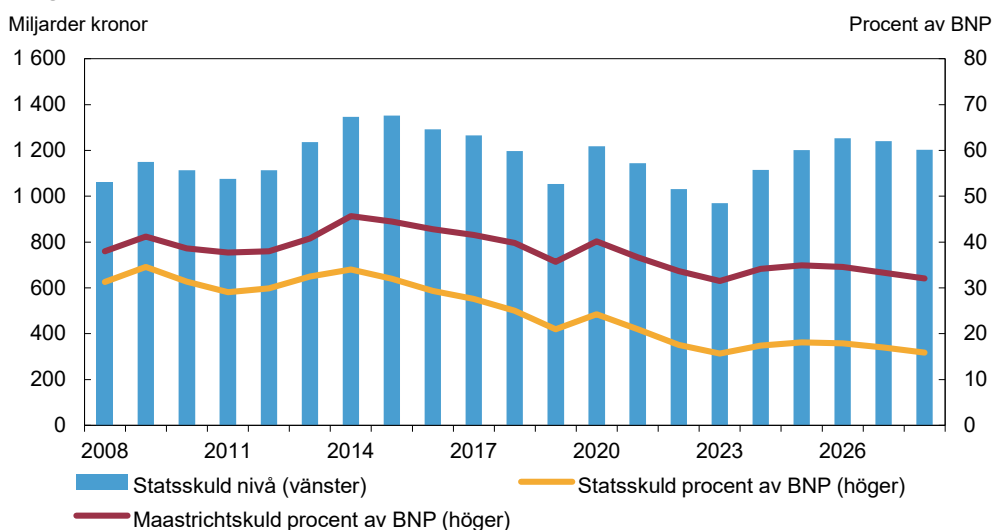
Maastrichtskulden stiger, men är fortsatt låg

Den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld (Maastrichtskulden) stiger i år. Det beror främst på att den svaga konjunkturen gör att skatteintäkterna växer långsamt samtidigt som utgifterna ökar relativt snabbt. Nästa år stiger skulden ytterligare. Huvuddelen av ökningen sker i staten och beror främst på åtgärder i budgetpropositionen för 2025. Skulden ökar även 2026, men ökningstakten avtar då konjunkturen återhämtar sig och utgifterna ökar långsamt då vi inte räknar med någon ny finanspolitik utöver den som är beslutad eller aviserad. Mot slutet av prognosperioden sjunker skulden igen.

Skuldkvoten, det vill säga skulden i relation till BNP, stiger i år och nästa år då den är i linje med skuldankaret. Den sjunker sedan under resten av prognosperioden. Även om kvoten ökar något så är Sveriges skuldkvot fortfarande betydligt lägre än genomsnittet bland EU-länderna.¹⁵

Statens del av skuldkvoten har minskat trendmässigt under den senaste tioårsperioden, men stiger i år och nästa år, för att åter sjunka under resten av prognosåren. Kommunernas skuldkvot har i stället ökat de senaste åren. Den fortsätter att stiga även i år, men blir sedan relativt oförändrad under resterande prognosår.

Diagram 16 Statsskuld och Maastrichtskuld

¹⁵ Den genomsnittliga skuldkvoten inom EU27 var 80,8 procent i slutet av 2023 enligt Eurostat.

Statsskulden stiger i år och nästa år

Den konsoliderade statsskulden stiger i år och nästa år, såväl i nivå som i förhållande till BNP. Skuldkvoten beräknas vara strax över 17 procent i slutet av året och stiger sedan till 18 procent 2025. Trots ökningen är både skulden och skuldkvoten fortfarande historiskt låga. Man måste gå tillbaka ända till 1960-talet för att hitta lika låga nivåer på skuldkvoten. Skulden stiger i nivå även under 2026, men sjunker i förhållande till BNP.

Tabell 12 Statsskuldens förändring och nivå

Miljarder kronor om inget annat anges

Statsskuldens förändring och nivå	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Statsskuldens förändring	-61	145	87	51	-12	-38
varav budgetsaldot (omvänt tecken)	-19	131	96	60	-5	-22
varav orealiserade valutakursdifferenser	-17	2	0	0	0	0
varav Riksgäldens förvaltningstillgångar	-20	-17	0	0	0	0
varav övriga skulddispositioner. m.m.	-5	28	-9	-9	-6	-16
Konsoliderad statsskuld vid årets utgång	970	1 114	1 201	1 252	1 240	1 202
<i>procent av BNP</i>	<i>15,6</i>	<i>17,4</i>	<i>18,1</i>	<i>17,9</i>	<i>17,0</i>	<i>15,9</i>

Källa: Riksgälden, SCB och ESV

Skuldkvoten stiger med 1,8 procentenheter i år. BNP-tillväxten i löpande priser sänker kvoten, om än i mindre utsträckning än föregående år, medan budgetsaldot bidrar till att höja den till följd av ett beräknat underskott i statsbudgeten. Nästa år stiger skuldkvoten ytterligare då statsbudgeten fortsätter att visa underskott. Under 2026 sjunker skuldkvoten något då underskottet blir betydligt lägre, samtidigt som bidraget från BNP-tillväxten ökar. I slutet av prognosperioden sjunker skuldkvoten snabbare då statsbudgeten vänder till överskott samtidigt som bidraget från BNP-tillväxten ligger kvar på ungefär samma nivå. De prognostiserade överskotten för 2027 och 2028 beror dock till stor del på ESV:s prognosmetod där vi inte gör några antaganden om ny finanspolitik.

Tabell 13 Dekomponering av statsskuldkvotens förändring

Procentenheter

Skuldkvotens förändring	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Skuldkvotens förändring	-1,9	1,8	0,7	-0,2	-0,9	-1,1
varav bidrag från BNP-tillväxten	-1,0	-0,5	-0,6	-0,9	-0,8	-0,6
varav bidrag från budgetsaldot	-0,3	2,0	1,4	0,9	-0,1	-0,3
varav bidrag från skulddispositioner m.m.	-0,7	0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2

Källa: Riksgälden, SCB och ESV

Faktaruta

Några olika skuldmått

Det finns flera olika sätt att mäta statlig eller offentlig skuldsättning. Nedan följer en kortfattad beskrivning av några vanligt förekommande mått.

Riksgälden redovisar den **okonsoliderade statsskulden**. Den består av alla Riksgäldens utestående skuldinstrument, oavsett vem som äger dem. Den visar alltså alla lån som Riksgälden tagit upp för statens räkning och kan, något förenklat, sägas vara summan av alla statens budgetsaldon genom tiderna.

Statsskulden bruttoredovisas, vilket innebär att skulder och tillgångar inom skuldförvaltningen redovisas var för sig. Riksgälden beräknar därför även den

okonsoliderade skulden med avdrag för vissa finansiella tillgångar. Riksgälden kallar måttet **statens skuld inklusive vidareutlåning och förvaltningstillgångar**.

Några statliga myndigheter äger statspapper. I måttet **konsoliderad statsskuld** räknas dessa innehav bort¹⁶. Måttet ger en bättre bild av statens egentliga skuldsättning och används bland annat i budgetpropositionen, årsredovisning för staten och i ESV:s prognoser. Skillnaden mellan den konsoliderade och den okonsoliderade skulden består framför allt av Kärnavfallsfondens och Insättningsgarantifondens statspappersinnehav. Skillnaden (formellt kallad konsolideringsposten, eller elimineringsposten) var strax under 58 miljarder kronor, eller knappt 1 procent av BNP, i slutet av 2023. Konsolideringsposten redovisas av ESV.

Vid internationella jämförelser används ofta måttet **den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld**, även kallad **Maastrichtskulden**. I måttet ingår hela den offentliga sektorns skulder, dvs. förutom staten även kommuner, regioner och ålderspensionssystemet. Eventuella skulder inom eller mellan de olika delsektorerna räknas bort. Måttet baseras på villkor i Maastrichtfördraget och används bland annat i bedömningen av EU-medlemsländernas offentliga finanser. Det formella EU-kravet är att skulden inte får överstiga 60 procent av BNP. Nära hälften av medlemsländerna avvek dock från målet i slutet av 2023.

Maastrichtskulden ligger också till grund för det skuldankare som ingår i det finanspolitiska ramverket sedan 2019. Enligt skuldankaret ska Sveriges skuld vara 35 procent av BNP med ett toleransintervall på +/- 5 procent. Maastrichtskulden redovisas av SCB.

¹⁶ Riksbankens innehav av statspapper räknas däremot inte bort eftersom Riksbanken inte tillhör staten enligt nationalräkenskaperna.

De budgetpolitiska målen

Det strukturella sparandet beräknas bli -0,4 procent nästa år, det vill säga det är en tydlig avvikelse från överskotts målet. Men samtidigt ligger Maastrichtskulden i linje med skuldankaret. Kommunsektorns balanskravsresultat bedöms vara positivt, men nära noll i år.

Tydlig avvikelse från överskotts målet nästa år – men Maastrichtskulden i linje med skuldankaret

Det strukturella sparandet, det vill säga det finansiella sparandet justerat för påverkan från konjunkturen och engångseffekter, beräknas visa överskott på 0,2 procent i år. Det innebär att det ligger nära målnivån för överskotts målet. Kapitaltillskottet till Riksbanken är exkluderat ur det strukturella sparandet. Det betraktas som en engångseffekt som inte påverkar budgetutrymmet eller utvärderingen av om överskotts målet har klarats eller inte (se faktaruta i juniprognosen 2024). Justeringen motsvarar 0,4 procentenheter av potentiell BNP. Men det är inte självklart att det bör betraktas på det viset. Riksbanken kan komma att behöva kapitaltillskott fler gånger i framtiden och då blir det svårt att definiera det som engångseffekter. Samtidigt har tidigare inlevererade överskott från Riksbanken uppgått till betydande belopp som inte exkluderas från det strukturella sparandet då de anses vara av löpande karaktär. Det kan betraktas som inkonsekvent, men ESV väljer tills vidare att se kapitaltillskottet som en engångseffekt då det enligt vår bedömning följer nuvarande principer i det finanspolitiska ramverket.

Tabell 14 Finansiellt sparande i offentlig sektor samt indikatorer för överskotts målet

Procent av BNP respektive procent av potentiell BNP

Finansiellt sparande och indikatorer för överskotts målet	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Finansiellt sparande	-0,1	1,0	-0,6	-1,7	-1,4	-0,5	0,3	0,6
Bakåtblickande åttaårsnitt, finansiellt sparande	-0,3	0,1	0,0	-0,3	-0,6	-0,8	-0,8	-0,3
Strukturellt sparande ¹	-1,3	0,3	0,5	0,2	-0,4	-0,1	0,6	0,6
BNP-gap	1,5	1,1	-1,1	-2,6	-2,1	-0,7	-0,2	0,0

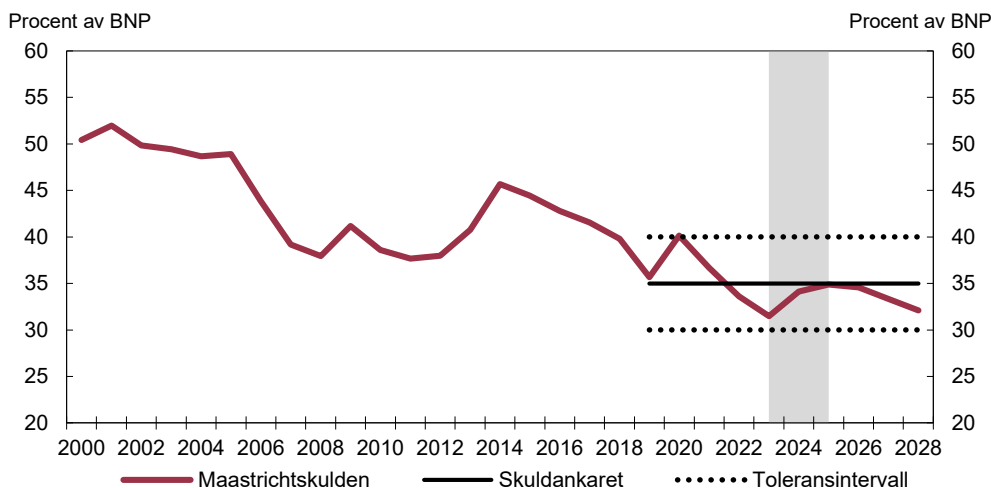
¹Procent av potentiell BNP

Källa: ESV

Nästa år gör en expansiv finanspolitik att det strukturella sparandet försämras, till ett underskott på 0,4 procent av potentiell BNP. Det är därmed en tydlig avvikelse från överskotts målet. Men Maastrichtskulden bedöms fortfarande vara i linje med skuldankaret.

Det har slutits en bred politisk överenskommelse om att övergå från ett överskotts mål till ett balansmål¹⁷, vilket kommer börja gälla från och med 2027. ESV anser att det är rimligt att ändra målet för sparandet när Maastrichtskulden har kommit ner till en låg nivå. Den är låg både i ett historiskt och i ett internationellt perspektiv. ESV bedömer att ett balansmål är förenligt med ett skuldankare på 35 procent av BNP, som partierna är överens om att behålla.

¹⁷ [Från överskotts mål till balansmål, SOU 2024:76](#)

Diagram 17 Maastrichtskulden och skuldankaret

Anm.: De skuggade åren avser de år som skulden för närvarande utvärderas mot skuldankaret.

Källa: SCB och ESV

I budgetpropositionen för 2025 argumenterar regeringen för att ramen för det militära stödet till Ukraina, som uppgår till 75 miljarder kronor för perioden 2024–2027, inte ska tränga ut andra reformer som de anser nödvändiga och att en avvikelse från överskottsmålet därmed är motiverad. Finanspolitiska rådet har kommenterat att ett undantag av detta slag bör beslutas i brett politiskt samförstånd, annars kan det urholka ramverkets styrande funktion. ESV instämmer i Finanspolitiska rådets bedömning.

Inom ramen för de 75 miljarder kronorna finns utgifter för både återanskaffning av försvarsmateriel som skickats till Ukraina och nyproducerat materiel, medan 49 miljarder kronor beräknas vara en transferering. Återanskaffningen av försvarsmateriel kommer att belasta budgeten kommande år och det kommer att användas av den svenska försvarsmakten. Materielen som hittills skickats till Ukraina har i stor utsträckning betraktats som avskrivet. Det gör det också svårare att motivera en avvikelse från överskottsmålet när stöden inte är en ren transferering till Ukraina.

Stor marginal till utgiftstaket

ESV bedömer att marginalen till utgiftstaket (budgeteringsmarginalen) är stor samtliga prognosår. Som andel av BNP ligger utgiftstaket mellan 26,5 och 28,0 procent för prognosåren. Det är lägre än genomsnittet på drygt 28 procent 2006–2019.¹⁸

¹⁸ Åren 2020–2022 är inte medräknade i medelvärdet då procentsatsen för dessa år var tillfälligt höga på grund av pandemin. Genomsnittet för dessa år var 31,2 procent.

Tabell 15 Uppföljning av de takbegränsade utgifterna

Miljarder kronor om inget annat anges

Marginalen till utgiftstaket	2023	2024	2025	2026	2027
Utgiftstak	1 665	1 747	1 856	1 894	1 938
<i>i procent av BNP</i>	26,8	27,3	28,0	27,1	26,5
Takbegränsade utgifter	1 575	1 693	1 779	1 806	1 823
<i>i procent av BNP</i>	25,4	26,4	26,8	25,8	24,9
Marginal till utgiftstaket	90	54	77	88	115
<i>i procent av utgiftstak</i>	5,4	3,1	4,1	4,6	5,9
Säkerhetsmarginal	-	9	28	38	58
<i>i procent av utgiftstak</i>	-	0,5	1,5	2,0	3,0
Kvarvarande marginal	-	45	49	50	57
<i>i procent av BNP</i>	-	0,7	0,7	0,7	0,8

Anm. Utgiftstaken för 2024–2026 är beslutade av riksdagen. Utgiftstaket för 2027 är regeringens förslag i budgetpropositionen för 2025. Säkerhetsmarginalen är ESV:s rekommendation för hur stor marginal som behövs för att klara oväntade utgiftsökningar.

Källa: ESV

Pressat ekonomiskt läge i kommunsektorn

Kommunsektorn som helhet klarar balanskravet i år. Men många enskilda kommuner och regioner väntas ha negativa balanskravsresultat till följd av den svåra ekonomiska situationen som den höga inflationen de senaste två åren har bidragit till. Framför allt har många regioner stora negativa resultat. När det är svårt att klara balanskravet har kommuner och regioner möjlighet att använda resultatutjämningsreserven, där överskott kan sparas för att användas vid ett mer ansträngt läge. Flera kommuner och regioner har interna riktlinjer som anger att resultatutjämningsreserven bara får användas om den årliga tillväxten i det underliggande skatteunderlaget i riket är lägre än den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Det sker i år enligt vår bedömning. De kommuner och regioner som har möjlighet att nyttja resultatutjämningsreserven väntas därför göra det, vilket bidrar till att balanskravsresultatet i år blir starkare än resultatet. En liten del av resultatutjämningsreserven utnyttjades redan förra året. Utöver resultatutjämningsreserven kan kommuner och regioner åberopa synnerliga skäl för att avvika från balanskravet. De höga pensionskostnaderna gjorde att flera regioner ansåg att det fanns synnerliga skäl att avvika från balanskravet förra året, utan att behöva återställa det framöver. Det sammanlagda beloppet uppgick till 5 miljarder kronor. Även i år antas flera regioner hänvisa till synnerliga skäl för att avvika från balanskravet. Beloppet antas vara ungefär lika stort som förra året.

Tabell 16 Resultat och balanskravsresultat i kommunsektorn

Miljarder kronor om inget annat anges

Resultat i kommunsektorn	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Resultat	43	15	-1	28	27	24	15
<i>Andel av skatter och bidrag, procent</i>	3,5	1,1	0,0	2,0	1,9	1,6	1,0
Balanskravsresultat	45	6	5	23	22	19	11

Källa: ESV

Jämförelse med budgetpropositionen för 2025

Jämfört med regeringens prognos i budgetpropositionen räknar ESV med en betydligt lägre BNP-tillväxt 2024 och 2025. Sysselsättningen beräknas bli något lägre men prognosen för arbetslösheten 2024–2025 är ändå likartad. Likaså väntas inflationen mätt med KPIF vara ungefär densamma. De totala skatteintäkterna är lägre än i regeringens prognos alla år, där de största skillnaderna finns inom skatt på kapital och skatt på arbete. ESV räknar även med lägre utgifter samtliga år, förutom 2025, jämfört med regeringen. ESV räknar med ett större underskott i den offentliga sektorns finansiella sparande 2025 men mindre 2026.

Makroekonomisk utveckling

ESV räknar med en betydligt svagare BNP-tillväxt än regeringen både i år och nästa år. I år det framför allt investeringarna och nettoexporten som är lägre i vår prognos. Även nästa år räknar vi med ett mindre bidrag från nettoexporten och då även en lägre offentlig konsumtion. BNP-deflatorn är något högre i vår prognos, vilket innebär att prognoskillnaden för BNP i löpande priser blir mindre än för BNP i fasta priser. BNP ligger på en lägre nivå hela prognosperioden i vår prognos eftersom vi räknar med en lägre potentiell BNP-nivå.

Tabell 17 Makroekonomiska nyckeltal, jämförelse med budgetpropositionen

Skillnad i årlig procentuell förändring i procentenheter (ESV-regeringen)

Makroekonomiska nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027
BNP, fasta priser	-0,1	-0,6	-0,7	0,0	-0,2
BNP-gap	0,8	0,1	-0,3	-0,1	-0,2
Sysselsatta	0,0	-0,3	-0,1	0,4	-0,2
Arbetslöshet, nivå	0,0	0,1	0,0	-0,3	-0,1
Antal arbetade timmar	0,0	-0,2	-0,5	0,2	-0,3
Löner enligt KL ¹	0,0	0,1	0,0	-0,3	-0,3
Lönesumma	-0,1	-0,1	-0,5	0,0	-0,6
KPIF	0,0	-0,1	0,1	-0,1	-0,1
KPI	0,0	-0,2	-1,1	0,6	-0,1
Styrränta, årsgenomsnitt	0,00	-0,04	-0,29	0,25	0,25
5-årig statsobligation	0,0	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1
EUR/SEK	0,0	0,0	0,0	0,2	0,3
USD/SEK	0,0	-0,1	0,2	0,6	0,9

¹KL avser konjunkturlönestatistiken.

Källa: ESV

Vi räknar också med att sysselsättningen ökar långsammare både i år och nästa år. Sysselsättningsnivån är lägre på sikt eftersom vi räknar med en lägre potentiell nivå. Eftersom arbetskraften är lika mycket lägre som sysselsättningen nästa år är arbetslösheten densamma i vår och regeringens prognos. ESV räknar dock med lägre arbetslöshet 2026, till följd av en lägre arbetskraft. Löneökningstakten 2024 och 2025 är ungefär densamma i vår och regeringens prognos men vi räknar med lägre

löneökningar 2026 och 2027. Eftersom vi också räknar med färre antal arbetade timmar är lönesumman lägre i vår prognos hela prognosperioden.

Inflationen enligt KPIF är ungefär densamma i vår och regeringens prognos men KPI är betydligt lägre i vår prognos 2025.

Offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster i statens budget

ESV:s prognos över de totala skatteintäkterna är lägre än i budgetpropositionen för alla år. Det är framför allt bedömningarna av skatt på arbete och skatt på kapital som skiljer sig åt. Skillnaden är som störst 2027.

Tabell 18 Offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster i statens budget, jämförelse med budgetpropositionen

Skillnad i miljarder kronor (ESV-regeringen)

Offentliga sektorns skatteintäkter	2023	2024	2025	2026	2027
Skatt på arbete	-2,1	1,0	-6,1	-5,3	-17,4
Skatt på kapital	-13,5	-8,7	-12,3	-9,5	-4,6
<i>varav skatt på kapital, hushåll</i>	-3,8	-7,0	-4,7	-4,3	-3,8
<i>varav skatt på företagsvinster</i>	-6,9	-3,0	-4,8	-1,2	2,7
Skatt på konsumtion och insatsvaror	-0,2	4,1	2,5	-1,0	-4,4
<i>varav mervärdesskatt</i>	-0,2	3,5	3,5	0,8	-2,7
<i>varav energi- och koldioxidskatt</i>	0,0	0,3	0,3	-1,2	-2,1
<i>varav övriga skatter på energi och miljö</i>	0,0	0,5	-0,2	1,1	2,0
Restförda och övriga skatter	-0,3	-2,0	-0,9	3,2	4,4
Offentliga sektorns skatteintäkter	-16,1	-5,8	-17,1	-13,0	-22,5
<i>varav kommunala skatter</i>	-1,4	3,6	-0,3	-1,9	-5,4
<i>varav ålderspensionssystemet</i>	0,2	-1,9	-1,5	-3,6	-4,9
Statens skatteintäkter	-14,9	-7,6	-15,2	-7,5	-12,2
Periodisering av skatter	14,9	-31,3	-10,3	2,5	8,5
Övriga inkomster staten	0,0	-3,2	-10,6	-8,4	-3,2
Totala inkomster statens budget	0,0	-42,1	-36,1	-13,4	-7,0

Källa: ESV

ESV:s prognos på skatt på arbete är lägre än regeringens samtliga år förutom 2024 där vi ligger marginellt högre. Skillnaden 2025–2027 beror i huvudsak på att vi räknar med en lägre lönesumma, vilket ger lägre intäkter från både direkta och indirekta skatter. Kommunal inkomstskatt och arbetsgivaravgifter står för den största skillnaden.

ESV har en lägre prognos på hushållens kapitalsskatter samtliga år. Skillnaden förklaras främst av att vi räknar med något lägre kapitalvinster samt en större sänkande effekt från införandet av en skattefri grundnivå i investeringssparkonton.

Vår prognos på skatt på företagsvinster är lägre än i budgetpropositionen samtliga år förutom 2027. Vi har haft tillgång till ett mer komplett beskattningsutfall för 2023 och det var lägre än det tidigare utfallet. För kommande år gör vi olika bedömning av vinstutvecklingen.

Det uppdaterade beskattningsutfallet för 2023 gör också att vår bedömning av intäkterna från avkastningsskatten är lägre än i budgetpropositionen.

Intäkterna från mervärdesskatten förväntas vara något högre under perioden 2024–2025 än i regeringens prognos, ungefär desamma 2026 men lägre 2027. Skillnaden

2024–2025 beror på att vi räknar med något starkare utveckling av skattebaserna för hushållens konsumtion samt bostadsinvesteringar i jämförelse med budgetpropositionen. För 2027 förväntas däremot hushållens konsumtion och bostadsinvesteringarna vara lägre än vad man räknar med i budgetpropositionen, främst till följd av att vi räknar med en lägre potentiell BNP.

Prognoserna för intäkter från energi- och koldioxidskatt är ungefär desamma i år och nästa år i ESV:s och regeringens prognos. Därefter är ESV:s prognos något lägre, vilket i huvudsak beror på en lägre prognos för skatt på elektrisk kraft. Detta kompenseras delvis av något högre skatteintäkter från bensin och diesel jämfört med budgetpropositionen.

Intäkterna från övriga skatter på energi och miljö drivs till stor del av EU:s handel med utsläppsrätter, där ESV har en något lägre prognos 2025, men högre för efterföljande år.

Statens budget – utgifter och saldo

ESV räknar med lägre utgifter i statens budget samtliga år förutom 2025 jämfört med budgetpropositionen. Skillnaden 2024 beror främst på att prognosen över utgifterna för Klimat, miljö och natur (UO20) och Näringsliv (UO24) väntas bli lägre än regeringens bedömning. Detta motverkas till stor del av att utgifterna för Kommunikationer (UO22) och Riksgäldskontorets nettoutlåning bedöms bli högre. Nästa år räknar vi med högre utgifter än regeringen. Inom flera utgiftsområden räknar vi visserligen med lägre utgifter. Men i regeringens prognos ingår posten förändring av anslagsbehållningar medan dessa är utspridda på de olika utgiftsområdena i vår prognos. Därmed är prognoserna på de olika utgiftsområdena inte helt jämförbara. Sammantaget är prognosen på alla utgiftsområden inklusive förändringen av anslagsbehållningar lägre i vår prognos. Men samtidigt är nettoutlåningen högre, vilket gör att utgifterna totalt sett är högre. Åren 2026 och 2027 räknar vi med lägre utgifter. Jämfört med regeringen räknar ESV med ett svagare saldo samtliga år.

Tabell 19 Utgifter i statens budget, utgiftsområden med störst skillnad jämfört med budgetpropositionen

Skillnad i miljarder kronor (ESV-regeringen)

Utgiftsområden	2024	2025	2026	2027
UO14 Arbetsmarknad och arbetsliv	-0,7	-4,2	-4,1	-2,3
UO15 Studiestöd	-0,1	-3,1	-5,3	-5,4
UO20 Klimat, miljö och natur	-2,2	-3,5	-4,0	-0,7
UO22 Kommunikationer	2,6	-0,9	-1,8	-3,1
UO24 Näringsliv	-2,8	-0,5	-0,5	-0,4
UO26 Statsskuldsträntor m.m.	0,3	2,3	7,2	7,8
UO27 Avgiften till Europeiska unionen	0,7	-1,5	-5,2	-5,5
Riksgäldskontorets nettoutlåning	6,0	12,2	11,8	6,5
Förändring av anslagsbehållningar	–	10,6	4,8	5,4
Totala utgifter statens budget	-3,4	4,9	-5,4	-5,5
Totala inkomster statens budget	-42,1	-36,1	-13,4	-7,0
Statens budgetsaldo	-38,7	-41,0	-8,0	-1,5

Källa: ESV

Utgifterna för Arbetsmarknad och arbetsliv är lägre i ESV:s prognos samtliga år. Det är på flera anslag som utgifterna skiljer sig åt. Det är främst prognoserna på anslagsposterna aktivitetsersättning och arbetslöshetsersättningen som är lägre i vår prognos.

Utgifterna för Studiestöd är lägre i ESV:s prognos. Det beror till största del på att vi räknar med lägre utgifter för omställningsstudiestöd.

Utgifterna för Klimat, miljö- och natur är lägre i ESV:s prognos alla år. Det beror på att vi inte räknar med att alla budgeterade medel kommer att betalas ut under prognosperioden. Det är främst anslagen för klimatinvesteringar, klimatpremier och industriklivet som är lägre i ESV:s prognos.

Utgifterna för Kommunikationer blir högre 2024 i ESV:s prognos. Till stor del beror det på att vår prognos för utvecklingen av statens transportinfrastruktur är högre. Från och med nästa år blir utgifterna i ESV:s prognos lägre. Det beror i huvudsak på att vi inte räknar med att alla medel som anvisats i budgeten och infrastrukturpropositionen kommer att gå åt. Skillnaderna mellan budgetpropositionen och ESV:s prognos mildras av att ESV tror att anslagssparandet kommer att nyttjas för en fortsatt hög produktionstakt avseende vidmakthållandeåtgärder.

Utgifterna för Näringsliv är lägre i ESV:s prognos under hela prognosperioden. Till viss del beror det på en något lägre bedömning av den nya politiken i budgetpropositionen, men den stora skillnaden mellan ESV och regeringen återfinns på två anslag som inte berörs av nya förslag. Det gäller Kapitalinsatser i statligt ägda företag, där åtgången av tilldelade medel varit mycket låg de senaste åren, samt Stöd vid korttidsarbete, där ESV tror att återbetalningarna av pandemistöd kommer att vara större än utbetalningarna från anslaget de närmaste åren.

Räntebetalningarna på statsskulden är högre i ESV:s prognos alla år. Det beror delvis på att vi räknar med högre lånebehov och statsskuld. Dessutom är ESV:s prognos baserad på Riksgäldens senaste låneplan, medan regeringens beräkning sannolikt baserades på en äldre låneplan.

Utgifterna för Avgiften till Europeiska unionen är högre i ESV:s prognos för innevarande år men lägre de kommande åren. Skillnaden är som störst 2026–2027 och beror förmodligen på att regeringen räknar med att EU:s utgifter kommer vara högre dessa år.

Riksgäldskontorets nettoutlåning är högre i ESV:s prognos samtliga år. Det beror på olika bedömningar av ett flertal poster inom nettoutlåningen. Både i år och kommande år är det framför allt infrastrukturlån till Trafikverket och nettot på Svenska kraftnäts konto i Riksgälden som ESV gör en annan bedömning av.

I budgeten finns posten Förändring av anslagsbehållningar som omvandlar de anvisade medlen för respektive utgiftsområde till en prognos på de totala utgifterna. I regel är posten negativ. Det innebär att budgetens prognos för totala utgifter är lägre än summan av utgiftsområdena och nettoutlåningen. I utfall och i ESV:s prognoser är posten fördelad på de olika utgiftsområdena. Därmed är inte beloppen på utgiftsområdena direkt jämförbara mellan ESV och budgetpropositionen och kan påverka de differenser som redovisas på olika utgiftsområden. Däremot är de totala utgifterna direkt jämförbara.

De offentliga finanserna

Jämfört med regeringen räknar ESV med ett ungefär lika stort underskott i den offentliga sektorns finansiella sparande 2024 men ett något större underskott 2025. Båda åren räknar vi med ett något större underskott i staten men ett mindre i kommunsektorn. Att underskottet i staten är större beror framför allt på att vi räknar med lägre skatteintäkter, lägre utdelningar från statliga bolag samt att vi inte räknar

med några försäljningar av statlig egendom, som regeringen gör. I kommunsektorn förklaras skillnaden främst av att vi räknar med lägre konsumtionsutgifter.

Tabell 20 Finansiellt sparande i offentlig sektor, jämfört med budgetpropositionen

Skillnad i miljarder kronor

Finansiellt sparande i offentlig sektor	2024	2025	2026	2027
Offentliga sektorns inkomster	-7	-11	-17	-32
Offentliga sektorns utgifter	-6	-6	-26	-24
Offentliga sektorns finansiella sparande	0	-6	9	-8
Offentliga sektorns finansiella sparande, % av BNP	0,0	-0,1	0,1	-0,1
Staten	-3	-7	8	-2
Kommunsektorn	3	6	5	0
Alderspensionssystemet	0	-5	-4	-6
Strukturellt sparande, % av potentiell BNP	0,4	0,0	0,0	0,0

Källa: ESV

Vi räknar även med ungefär samma strukturella sparande som regeringen eftersom vi inte har så stor skillnad i bedömningen av konjunkturläget.

Underskottet i budgetsaldot är betydligt större i vår prognos än i regeringens både 2024 och 2025, trots att det inte är någon större skillnad i det finansiella sparandet i staten. Det beror främst på att vi gör olika bedömningar av periodiseringen mellan skatteintäkter och skatteinkomster. Våra prognoser på statens skatteinkomster är betydligt lägre än i regeringens. Skillnaden i prognoserna för skatteinkomsterna är avsevärt större än för prognosen för skatteintäkterna.

Revideringar sedan septemberprognosen

Jämfört med septemberprognosen har BNP-tillväxten sänkts i år men höjts något för åren därefter då konjunkturåterhämtningen har skjutits framåt i tiden. Läget på arbetsmarknaden har försämrats och arbetslösheten bedöms på kort sikt bli högre än i tidigare prognos. Lägre energipriser har lett till att inflationen har reviderats ner något. Skatteintäkterna har reviderats ner medan utgifterna har reviderats upp samtliga år, båda huvudsakligen på grund av aviserade förslag i budgetpropositionen för 2025. Därmed har sparatet i staten reviderats ner 2025–2027 jämfört med föregående prognos.

Makroekonomisk utveckling

Konjunktoren bedöms bli något svagare än vad vi räknade med i septemberprognosen. BNP-tillväxten har sänkts med 0,4 procentenheter i år och trots åtgärder i budgetpropositionen för 2025 har inte BNP-tillväxten höjts 2025. Men åren därefter har BNP-tillväxten höjts, då återhämtningen har skjutits fram i tiden. Potentiell BNP har också höjts något vilket gör att BNP-nivån ligger högre på längre sikt. Även sysselsättningen har sänkts på kort sikt och därmed är arbetslösheten högre. Inflationen har sänkts något, framför allt på grund av lägre energipriser.

Tabell 21 Makroekonomiska nyckeltal, revideringar sedan septemberprognosen

Skillnad i årlig procentuell förändring i procentenheter, respektive nivå

Makroekonomiska nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027
BNP, fasta priser	0,0	-0,4	0,0	0,2	0,4
Sysselsatta	0,0	-0,4	-0,4	0,8	0,3
Arbetslöshet, nivå	0,0	0,3	0,7	0,1	0,0
Antal arbetade timmar	0,0	-0,2	-0,5	0,8	0,3
Löner enligt KL	0,0	0,2	0,1	-0,1	-0,1
Lönesumma	0,0	-0,5	-0,4	0,8	0,2
KPIF	0,0	-0,2	-0,1	-0,1	0,0
KPI	0,0	-0,1	-0,3	-0,1	0,0
Styrränta, vid årets slut	0,00	-0,25	0,00	0,00	0,00
10-årig statsobligation	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Euro/SEK	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
USD/SEK	0,0	0,0	0,1	0,2	0,1

Källa: ESV

Sänkningen av BNP-tillväxten i år förklaras främst av att exporten väntas öka mindre än vad som beräknades i september. Även nästa år har exporten, och därmed bidraget från nettoexporten sänkts medan statlig konsumtion har höjts till följd av åtgärder i budgetpropositionen för 2025.

Arbetsmarknadsläget är svagare än väntat. Sysselsättningen samt antalet arbetade timmar har sänkts och arbetslösheten har höjts både 2024 och 2025. Sysselsättningen ökar i stället mer 2026 och 2027. Potentiell sysselsättning har höjts, främst på grund av att vi nu räknar med en högre befolkning, och sysselsättningen ligger därmed på en högre nivå på längre sikt än i septemberprognosen.

Löneutvecklingen väntas i stort sett vara densamma som i septemberprognosen men lönesumman har sänkts på kort sikt eftersom vi räknar med färre antal arbetade timmar. Inflationen enligt KPIF har sänkts något både i år och nästa år, vilket främst förklaras av lägre energipriser. KPI har också sänkts, mer än KPIF nästa år eftersom utlåningsräntorna bedöms bli lite lägre.

Låga utfall för inflationen samt signaler från Riksbanken om ytterligare räntesänkningar har gjort att styrrentan är lägre vid årets slut i denna prognos.

De senare prognosåren är kronan något svagare mot både euron och dollarn än i förra prognosen. Det beror på att vi använder oss av ett treårigt medelvärde för växelkursprognosen på längre sikt, och i de utfallsmånader som tillkommit har kronan varit svagare jämfört med föregående prognos.

Offentliga sektorns skatteintäkter och inkomsterna i statens budget

Till följd av regeländringar i budgetpropositionen för 2025 har prognosen för offentliga sektorns skatteintäkter sammantaget reviderats ner betydligt. Störst påverkan får regeländringar inom skatt på arbete och skatt på energi, men de föreslagna regeländringarna har även en sänkande inverkan på hushållens kapitalskatter. Även momsintäkterna revideras ner jämfört med septemberprognosen på grund av att hushållens konsumtion beräknas bli något lägre.

Intäkterna från skatt på arbete har sänkts 2024 vilket främst förklaras av att lönesumman sänkts. Intäkterna har även sänkts 2025, vilket till viss del också kan förklaras av sänkt lönesumma, men framförallt är det regeländringar i budgetpropositionen för 2025 som förklarar sänkningen. Ett förstärkt jobbskatteavdrag, höjning av det förhöjda grundavdraget samt avtrappningen av dessa står för merparten. Intäkterna har även sänkts 2026 och 2027 på grund av regeländringarna, men en höjd lönesumma motverkar sänkningen något.

Hushållens kapitalskatter har reviderats upp något 2024 men sänkts för övriga år. Höjningen 2024 beror på upprevidering av reala kapitalvinster till följd av högre prisutveckling på bostadsrätter än väntat. Sänkningen 2025–2027 beror i huvudsak på införandet av en skattefri grundnivå på bland annat investeringssparkonton.

Intäkterna från skatt på företagsvinster har reviderats ner 2023 eftersom det preliminära beskattningsutfallet som kom i oktober i år talar för att vi låg för högt tidigare. Intäkterna har justerats ner lite även 2024, vilket är en anpassning till den beräknade preliminärskatt som betalats in till och med oktober i år. År 2025 har intäkterna reviderats ner eftersom vi räknar med en svagare BNP-tillväxt än tidigare.

Avkastningsskatten har reviderats ner 2023 på grund av det preliminära beskattningsutfallet.

De totala momsintäkterna 2023 har reviderats upp något till följd av utfall. Även om utvecklingen för bostadsinvesteringar har reviderats upp för i år och nästa år, är de totala momsintäkterna för 2024–2026 nedreviderade i jämförelse med septemberprognosen. Detta beror främst på att hushållens konsumtion är lägre än i tidigare bedömning, både i år och nästa år.

Intäkterna från punktskatter sänks betydligt på grund av regeländringar. Framför allt sänks energiskatterna på bensin och diesel vilket innebär ungefär 3 miljarder kronor i lägre skatteintäkter nästa år och drygt 6 miljarder lägre för åren därefter. Flygskatten

avskaffas den 1 juli 2025 vilket sänker skatteintäkterna med en knapp miljard nästa år och därefter strax under 2 miljarder årligen.

Tabell 22 Offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster i statens budget, revideringar sedan septemberprognosen

Skillnad i miljarder kronor

Offentliga sektorns skatteintäkter	2023	2024	2025	2026	2027
Skatt på arbete	0,7	-5,0	-25,9	-13,9	-11,0
Skatt på kapital	-7,2	1,6	-1,8	-0,4	0,8
<i>varav skatt på kapital, hushåll</i>	<i>0,0</i>	<i>0,4</i>	<i>-1,7</i>	<i>-0,9</i>	<i>-1,3</i>
<i>varav skatt på företagsvinster</i>	<i>-5,5</i>	<i>-1,0</i>	<i>-0,8</i>	<i>-0,3</i>	<i>0,5</i>
Skatt på konsumtion och insatsvaror	0,4	-1,4	-5,7	-9,0	-6,7
<i>varav mervärdesskatt</i>	<i>0,4</i>	<i>-1,6</i>	<i>-0,7</i>	<i>-0,6</i>	<i>1,6</i>
<i>varav energi- och koldioxidskatt</i>	<i>0,0</i>	<i>0,1</i>	<i>-4,0</i>	<i>-6,3</i>	<i>-6,4</i>
<i>varav övriga skatter på energi och miljö</i>	<i>0,0</i>	<i>0,3</i>	<i>-0,8</i>	<i>-1,9</i>	<i>-1,7</i>
Restförda och övriga skatter	0,0	-1,1	0,0	0,0	0,0
Offentliga sektorns skatteintäkter	-6,1	-5,9	-33,6	-23,4	-17,0
<i>varav kommunala skatter</i>	<i>1,1</i>	<i>-2,4</i>	<i>-5,5</i>	<i>1,0</i>	<i>3,9</i>
<i>varav ålderspensionssystemet</i>	<i>0,0</i>	<i>-1,5</i>	<i>-2,0</i>	<i>0,4</i>	<i>1,2</i>
Statens skatteintäkter	-7,2	-2,1	-26,1	-24,8	-22,0
Periodisering av skatter	7,2	-6,4	1,9	-0,5	0,3
Övriga inkomster staten	0,0	1,5	-0,4	-2,0	-0,6
Totala inkomster statens budget	0,0	-7,0	-24,6	-27,3	-22,4

Källa: ESV

Statens budget – utgifter och saldo

Utgifterna i statens budget har reviderats upp samtliga år, framför allt 2025–2027. Förslag i budgetpropositionen för 2025 bidrar till ökade utgifter i flera utgiftsområden. Störst är upprevideringen för Försvar och samhällets krisberedskap (UO6). Även utgifterna för Hälso, sjukvård och social omsorg (UO9) och Kommunikationer (UO22) revideras upp tydligt. Utgifterna för Internationellt bistånd (UO7) beräknas däremot bli lägre samtliga prognosår. Utgifterna för Statsskuldräntor (UO26) har reviderats upp 2025–2027 till följd av att vi räknar med ett större lånebehov framöver och därmed en större statsskuld. Sammantaget väntas revideringarna av inkomster och utgifter medföra en negativ påverkan på statens budgetsaldo.

Tabell 23 Utgifter på statens budget, utgiftsområden som har reviderats mest sedan septemberprognosen

Skillnad i miljarder kronor

Utgiftsområden	2024	2025	2026	2027
UO4 Rättsväsendet	0,0	2,6	2,8	7,8
UO6 Försvar och samhällets krisberedskap	-0,9	32,3	37,5	27,1
UO7 Internationellt bistånd	0,0	-2,9	-4,6	-4,1
UO9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	0,7	9,3	9,4	9,1
UO16 Utbildning och universitetsforskning	-0,1	5,0	3,6	4,1
UO21 Energi	-0,2	1,1	1,5	3,9
UO22 Kommunikationer	-0,1	1,3	6,7	9,2
UO25 Allmänna bidrag till kommuner	0,0	3,8	3,7	3,3
UO26 Statsskuldräntor m.m.	-0,3	0,8	3,9	5,1
UO27 Avgiften till Europeiska unionen	5,0	1,2	0,4	0,7
Totala utgifter statens budget	2,4	61,4	73,6	75,4
Totala inkomster statens budget	-7,1	-24,6	-27,3	-22,4
Statens budgetsaldo	-9,5	-86,1	-100,9	-97,8

Källa: ESV

Utgifterna för Rättsväsendet har reviderats upp samtliga år. Det beror främst på förslag i budgetpropositionen för 2025 där man föreslår ökade medel på flera anslag inom området för att stärka rättsväsendet. Polismyndigheten och Kriminalvården är de som föreslås få störst tillskott.

Utgifterna för Försvar och samhällets krisberedskap har reviderats upp 2025 och framåt efter förslagen i budgetpropositionen. I förslagen ingår ökade medel till det militära och det civila försvaret i linje med totalförsvarspropositionen 2025–2030 samt del av ram om militärt stöd till Ukraina för åren 2025–2026.

Utgifterna för Internationellt bistånd är nedreviderade 2025–2027. I budgetpropositionen för 2025 har man höjt kostnaderna inom andra utgiftsområden som ingår i biståndsramen, vilket i gengäld leder till sänkta utgifter på detta område. Från och med 2026 är biståndsramen sänkt vilket leder till lägre utgifter.

Utgifterna för Hälsovård, sjukvård och social omsorg har reviderats upp samtliga prognosår. Upprevideringen av utgifterna förklaras främst av förslag i budgetpropositionen för 2025 såsom ökade statliga bidrag till regionerna för läkemedelsförmånerna, medel för ökad vårdkapacitet samt medel för arbete inom psykiatri. Därutöver föreslås ett sektorsbidrag till regionerna som också bidrar till revideringen jämfört med föregående prognos.

Utgifterna för Utbildning och universitetsforskning har sänkts marginellt 2024 på grund av utfall, men höjts övriga år till följd av förslag i budgetpropositionen för 2025 och i budgetpropositionen allokerade förslag från den kommande forsknings- och innovationspolitiska propositionen. Tillskotten är som störst inom Barn och ungdomsutbildning.

Utgifterna för Energi har reviderats upp alla år utom i år. Upprevideringen beror främst på förslag i budgetpropositionen för 2025 där man föreslår ökade medel på flera anslag inom området i form av ökade forskningsmedel och investeringsstöd inom energiområdet och medel för energiberedskapsåtgärder och civilt försvar inom energisektorn.

Utgifterna för Kommunikationer har höjts från och med 2025 till följd av förslag i budgetpropositionen och infrastrukturpropositionen.

Utgifterna för Allmänna bidrag till kommunerna är uppreviderade 2025–2027 till följd av förslag i budgetpropositionen för 2025.

Utgifterna för Statsskuldräntor m.m. har reviderats upp för åren 2025–2027. Det beror på att vi räknar med högre lånebehov och därmed större statsskuld.

Utgifterna för Avgiften till Europeiska unionen har reviderats upp, främst i år och nästa år. Upprevideringarna beror på att EU-kommissionen kommit med ändringsbudgetar för dessa två år.

De offentliga finanserna

Den offentliga sektorns sparande har reviderats ner med nära 100 miljarder kronor per år 2025–2027. Det är framför allt i staten som vi nu räknar med större underskott än i föregående prognos. Nedrevideringen förklaras främst av åtgärder i budgetpropositionen. Skattesänkningar på drygt 25 miljarder kronor, utgiftsökningar på mellan 65 och nära 75 miljarder kronor, varav stöd till Ukraina på runt 25 miljarder kronor 2025 och 2026. Utöver åtgärder i budgetpropositionen har det svagare konjunktur- och arbetsmarknadsläget bidragit till att försvaga sparandet 2025. Främst är det en lägre lönesumma som har bidragit till nedrevideringen av skatteintäkterna och en högre arbetslöshet som har höjt utgifterna. Eftersom det främst är åtgärder i budgetpropositionen som har bidragit till nedrevideringen av sparandet har det strukturella sparandet sänkts nästan lika mycket som det finansiella sparandet, förutom 2025 då ett svagare konjunkturläge också bidrar.

Tabell 24 Finansiellt sparande i offentlig sektor, jämfört med föregående prognos

Skillnad i miljarder kronor

Offentliga sektorns	2023	2024	2025	2026	2027
Offentliga sektorns inkomster	0	-8	-32	-20	-11
Offentliga sektorns utgifter	0	-8	60	79	85
Offentliga sektorns finansiella sparande	0	0	-91	-98	-96
Staten	0	2	-92	-103	-103
Kommunsektorn	0	-1	6	6	8
Ålderspensionssystemet	0	-1	-6	-2	-2

Källa: ESV

Beslut, förslag eller aviseringar som inte har beaktats i prognosen

I juni 2024 beslutade riksdagen om ett nytt förslag till arbetslöshetsersättning baserat på inkomster och att den som ansöker om ersättning måste uppfylla ett inkomstvillkor (proposition 2023/24:128 En arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster). Lagändringarna kommer att börja gälla den 1 oktober 2025. ESV har inte beaktat de nya reglerna.

Prognosberäkningarna slutfördes den 11 november 2024.

Tabellbilaga

Tabell 25 Sammanfattande nyckeltal

Sammanfattande nyckeltal	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BNP, fasta priser, proc. utv.	-2,0	5,9	1,5	-0,3	0,3	1,8	3,2	2,3	1,4
BNP, fasta priser, kalenderkorrigerad, proc. utv.	-2,3	5,8	1,5	-0,1	0,3	2,1	3,0	2,0	1,6
Hushållens konsumtion, proc. utv.	-3,0	6,0	2,8	-2,3	0,0	2,9	3,7	2,5	1,8
Offentlig konsumtion, proc. utv.	-1,6	3,4	0,7	0,7	1,1	0,7	0,7	0,5	0,4
Investeringar, proc. utv.	1,6	7,3	0,3	-1,4	-1,6	3,3	4,5	3,2	1,8
Lager, bidrag till BNP-förändringen	-0,7	0,4	1,2	-1,4	0,2	0,2	0,2	0,1	0,0
Export, proc. utv.	-5,5	11,9	6,2	3,2	1,3	1,9	3,5	3,3	2,5
Import, proc. utv.	-6,3	12,8	9,7	-1,1	1,0	3,4	3,6	3,4	2,7
Real disponibel inkomst, proc. utv.	-0,8	4,2	0,2	-0,5	-0,2	4,8	2,1	1,6	1,6
Hushållens sparande, exklusive tjänste- och premiepensioner, andel av disponibel inkomst	8,5	7,0	4,5	6,2	6,0	7,7	6,3	5,5	5,3
Lönesumma, proc. utv.	0,8	6,2	6,7	5,3	3,8	4,1	4,9	4,1	3,9
Arbetade timmar, kalenderkorrigerade, proc. utv.	-3,8	2,3	3,1	1,4	-0,2	0,4	1,2	0,6	0,3
Arbetslöshet, procent av arbetskraften	8,5	8,9	7,5	7,7	8,4	8,3	7,6	7,5	7,5
Finansiellt sparande i offentlig sektor, mdkr	-159	-8	60	-39	-109	-94	-36	23	45
Finansiellt sparande i offentlig sektor, proc. av BNP	-3,2	-0,1	1,0	-0,6	-1,7	-1,4	-0,5	0,3	0,6
Strukturellt sparande	-1,9	-1,3	0,3	0,5	0,2	-0,4	-0,1	0,6	0,6
Offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld (Maastrichtskulden), proc. av BNP	40,1	36,7	33,6	31,5	34,1	34,9	34,6	33,3	32,1
Skattekvot, proc. av BNP	42,6	42,8	42,5	41,3	41,2	41,1	41,0	41,1	41,2
Totala utgifter på statens budget, mdkr	1 219	1 113	1 123	1 224	1 393	1 433	1 454	1 449	1 487
Takbegränsade utgifter, mdkr	1 501	1 551	1 559	1 575	1 693	1 779	1 806	1 823	1 863
varav Ålderspensionssystemet, mdkr	329	335	348	361	366	386	395	412	429
Marginal till utgiftstaket, mdkr	242	144	75	90	54	77	88	115	-
Budgetsaldo, mdkr	-221	78	164	19	-131	-96	-60	5	22
Statsskuld, proc. av BNP	24,3	20,9	17,6	15,6	17,4	18,1	17,9	17,0	15,9

Källa: SCB och ESV

Tabell 26 Offentliga sektorns skatteintäkter och inkomster på statens budget 2020–2028

Miljarder kronor

Inkomster på statens budget	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Skatt på arbete	1 250,5	1 329,1	1 400,6	1 475,2	1 525,0	1 571,8	1 658,2	1 733,8	1 806,8
<i>Direkta skatter</i>	668,7	694,3	724,1	750,7	771,0	787,7	834,8	877,5	916,8
Kommunal skatt	766,1	806,4	852,5	894,4	929,0	966,7	1 013,5	1 062,1	1 107,2
Statlig skatt	50,3	56,3	60,7	56,3	63,1	64,3	70,4	72,7	75,0
Jobbskatteavdrag	-128,1	-131,8	-146,3	-159,3	-181,4	-202,9	-208,1	-215,2	-222,1
Husavdrag	-16,8	-18,9	-19,1	-18,1	-18,2	-18,8	-19,8	-20,8	-21,8
Övrigt	-2,8	-17,8	-23,8	-22,6	-21,6	-21,6	-21,1	-21,3	-21,5
<i>Indirekta skatter</i>	581,8	634,7	676,5	724,4	754,0	784,1	823,4	856,3	890,0
Arbetsgivaravgifter	594,9	629,3	669,5	707,6	733,5	762,6	801,2	834,4	867,6
Egenavgifter	11,7	11,5	11,8	12,0	12,1	12,3	12,5	12,7	12,9
Särskild löneskatt	50,8	51,9	58,3	61,6	63,5	66,0	69,1	71,9	74,6
Nedsättningar	-34,9	-15,4	-17,3	-8,3	-5,4	-5,6	-5,7	-5,9	-5,9
Tjänstegruppliv m.m.	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Avgifter till premiepensionssystemet	-41,3	-43,2	-46,4	-49,1	-50,2	-51,8	-54,2	-57,3	-59,8
Skatt på kapital	271,8	355,9	365,6	351,0	391,7	406,3	432,2	452,9	467,8
Skatt på kapital, hushåll	66,0	104,6	92,9	69,2	77,3	87,5	97,0	101,9	105,9
Skatt på företagsvinster	149,3	183,6	193,0	198,3	213,9	220,3	232,4	242,9	251,6
Avkastningsskatt	5,6	6,7	8,3	18,3	30,6	28,3	31,1	34,5	35,2
Fastighetsskatt	34,6	36,1	38,6	40,0	41,6	43,7	44,6	45,9	46,9
Stämpelskatt	12,7	15,5	15,8	10,3	11,2	11,4	11,6	11,8	12,0
Kupongskatt m.m.	3,6	9,4	12,3	9,4	11,6	9,5	10,0	10,4	10,8
Riskskatt för kreditinstitut	-	-	4,7	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Skatt på konsumtion och insatsvaror	608,9	658,6	718,2	725,8	715,0	738,7	771,3	804,5	832,3
Mervärdesskatt	467,9	511,0	559,6	557,9	565,7	593,1	627,5	657,5	682,9
Skatt på tobak m.m.	11,9	11,9	13,2	11,5	12,9	13,1	13,0	13,2	13,4
Skatt på etylalkohol	5,2	5,6	5,5	5,6	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4
Skatt på vin m.m.	6,6	6,6	6,5	6,9	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2
Skatt på öl	4,5	4,5	4,6	4,7	5,4	5,4	5,3	5,4	5,4
Energiskatt	52,6	53,8	44,7	45,6	47,1	44,6	43,2	45,1	46,6
Koldioxidskatt	20,4	21,9	21,2	22,7	24,9	24,7	24,6	24,3	24,4
Övriga skatter på energi och miljö	5,9	5,7	24,4	34,4	9,5	7,2	6,3	6,8	6,7
Skatt på vägtrafik	21,6	22,5	22,5	22,0	22,0	22,1	22,2	22,4	22,5
Skatt på import	6,2	7,3	9,3	7,9	7,9	8,2	8,7	9,1	9,6
Övriga skatter	6,2	7,6	6,6	6,7	7,1	7,6	7,9	8,2	8,3
Restförda och övriga skatter	6,8	-6,7	9,0	9,3	8,1	9,8	9,9	15,9	15,8
Restförda skatter	-10,0	-16,1	-13,7	-13,0	-17,0	-15,0	-11,0	-10,0	-6,0
Övriga skatter	16,8	9,4	22,7	22,4	25,1	24,9	20,9	26,0	21,9
Totala skatteintäkter	2 137,9	2 336,8	2 493,4	2 561,3	2 639,8	2 726,6	2 871,6	3 007,1	3 122,8
EU-skatter	6,2	7,3	9,3	7,9	7,9	8,2	8,7	9,1	9,6
Offentliga sektorns skatteintäkter	2 131,7	2 329,5	2 484,1	2 553,4	2 631,9	2 718,4	2 863,0	2 998,0	3 113,2
Kommunalskatt	785,4	827,1	873,9	916,8	952,9	991,7	1 039,2	1 088,9	1 134,6
Avgifter till ålderspensionssystemet	269,1	283,5	300,5	315,6	327,4	342,9	358,0	373,8	388,0
Statens skatteintäkter	1 077,2	1 218,9	1 309,6	1 321,0	1 351,6	1 383,8	1 465,7	1 535,4	1 590,6
Periodiseringar	-41,9	16,4	16,1	-2,9	-27,6	-7,2	-2,0	2,4	3,6
Uppbördsförskjutningar	4,9	-23,8	28,1	46,4	-9,1	1,0	-0,2	3,1	8,4

ESV:s Novemberprognos

Inkomster på statens budget	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Betalningsförskjutningar	-17,1	40,7	-8,5	-39,9	-34,5	-25,2	-8,8	-3,6	-4,7
varav kommuner	-7,0	36,4	34,3	-12,3	-17,5	-8,6	-2,4	2,6	1,8
varav ÅP-systemet	-1,1	7,3	-0,9	2,2	-1,8	1,7	1,4	1,3	1,2
varav privat sektor	-8,7	-3,7	-43,1	-30,2	-14,9	-19,7	-9,8	-9,8	-9,8
varav kyrkan	-0,4	0,5	1,2	0,5	-0,3	1,4	1,9	2,3	2,1
varav EU	0,0	0,2	0,0	-0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Anstånd	-29,7	-0,5	-3,5	-9,4	15,9	16,9	6,9	2,9	-0,1
1000 Statens skatteinkomster	1 037,4	1 235,1	1 308,1	1 318,1	1 324,0	1 376,6	1 463,7	1 537,8	1 594,2
Övriga inkomster	-38,8	-43,8	-22,0	-75,1	-62,7	-38,8	-69,0	-82,9	-84,7
2000 Inkomster av statens verksamhet	46,1	43,3	71,9	55,8	47,0	43,6	42,7	43,7	44,5
3000 Inkomster av försåld egendom	0,8	0,0	0,9	0,1	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
4000 Återbetalning av lån	0,7	1,1	1,4	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6
5000 Kalkylmässiga inkomster	16,2	17,8	18,2	19,9	22,0	23,5	23,6	23,6	22,5
6000 Bidrag från EU m.m.	14,2	14,6	15,6	18,3	16,4	49,2	19,5	14,2	14,2
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-116,9	-120,6	-130,0	-169,6	-149,5	-155,8	-155,3	-165,1	-166,5
8000 Utgifter som ges som krediteringar på skattekonto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totala inkomster	998,5	1 191,3	1 286,1	1 242,9	1 261,2	1 337,8	1 394,7	1 454,8	1 509,5
Totala utgifter	1 219,1	1 113,4	1 122,5	1 223,8	1 392,6	1 433,3	1 454,5	1 449,3	1 487,4
Budgetsaldo	-220,6	77,9	163,6	19,1	-131,4	-95,5	-59,7	5,5	22,1

Anm.: Samtliga belopp redovisas i innevarande års budgetstruktur. Elstöden till hushåll och företag på 17,6 miljarder kronor 2022 respektive 26,2 miljarder kronor 2023 bokförs som flaskhalsintäkter och redovisas under Övriga skatter på energi och miljö i tabellen ovan.

Källa: SKV och ESV

Tabell 27 Utgifter på statens budget 2020–2028

Miljarder kronor

Utgiftsområde	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
1 Rikets styrelse	15,7	16,4	17,6	18,3	19,3	19,9	21,0	20,7	21,0
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	17,0	16,9	17,3	18,9	20,8	21,7	21,7	22,2	22,8
3 Skatt, tull och exekution	12,1	12,5	12,8	13,4	17,0	14,8	15,2	15,5	15,8
4 Rättsväsendet	53,0	57,2	61,5	69,8	79,1	86,6	93,3	99,9	100,7
5 Internationell samverkan	2,1	1,8	3,4	2,2	2,4	2,3	2,3	2,3	2,3
6 Försvar och samhällets krisberedskap	63,0	70,5	83,5	96,0	127,4	171,6	178,0	166,4	182,5
7 Internationellt bistånd	46,5	47,5	46,2	46,5	49,8	44,3	43,7	44,4	44,3
8 Migration	9,6	8,2	11,7	12,0	12,3	11,7	11,7	11,1	11,0
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	101,8	138,0	118,2	108,8	116,0	118,7	114,4	110,8	107,7
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	117,9	113,1	114,3	110,6	120,5	122,7	124,1	126,9	127,0
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	36,7	38,0	46,3	56,4	63,6	62,7	57,8	57,5	58,1
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	99,9	101,1	101,1	101,7	103,1	103,7	105,4	106,3	109,7
13 Integration och jämställdhet	8,5	6,2	5,4	4,5	4,7	6,0	4,4	2,8	3,0
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	87,2	91,9	78,4	79,8	89,0	89,3	88,7	88,8	88,9
15 Studiestöd	25,1	26,6	25,5	25,3	28,4	30,7	31,0	32,0	33,5
16 Utbildning och universitetsforskning	83,0	91,4	93,0	93,0	97,8	101,4	99,9	100,6	102,1
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	20,4	22,7	19,7	16,7	16,6	16,8	16,6	16,3	16,3
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	3,8	5,2	7,7	5,9	5,5	2,8	2,1	2,0	2,0
19 Regional utveckling	3,2	3,2	3,4	3,7	3,2	3,7	4,1	3,9	3,9
20 Klimat, miljö och natur	11,0	16,7	20,7	17,9	15,6	13,0	13,6	13,8	13,2
21 Energi	3,4	3,4	12,6	4,4	4,8	6,3	6,0	7,1	4,9
22 Kommunikationer	65,2	72,1	72,9	80,4	85,3	93,5	103,9	106,8	108,5
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	20,0	19,6	21,9	18,6	21,4	21,6	20,9	21,8	22,0
24 Näringsliv	60,4	30,4	10,3	7,6	7,9	7,9	7,7	7,8	8,8
25 Allmänna bidrag till kommuner	158,0	153,2	157,0	157,9	174,4	173,1	173,8	170,8	170,8
26 Statsskuldräntor m.m.	19,6	-1,3	27,2	31,6	47,2	31,1	30,6	26,8	36,5
27 Avgiften till Europeiska unionen	47,2	52,3	48,2	43,6	41,1	46,2	49,6	52,7	53,5
Summa utgiftsområden	1 191,1	1 214,7	1 238,0	1 245,7	1 374,2	1 423,8	1 441,5	1 438,0	1 470,8
Summa utgiftsområden exklusive räntor	1 171,5	1 216,0	1 210,8	1 214,1	1 327,0	1 392,7	1 410,9	1 411,2	1 434,3
Riksgäldskontorets nettoutlåning	21,3	-97,0	-110,9	-11,5	18,0	9,2	14,6	10,9	16,2
Kassamässig korrigerig	6,8	-4,3	-4,5	-10,4	0,4	0,4	-1,6	0,4	0,4
Totala utgifter	1 219,1	1 113,4	1 122,5	1 223,8	1 392,6	1 433,3	1 454,5	1 449,3	1 487,4
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	329,4	334,6	347,9	360,9	366,4	386,4	395,1	411,7	428,9
Summa takbegränsade utgifter	1 500,8	1 550,6	1 558,7	1 574,9	1 693,4	1 779,0	1 806,0	1 822,9	1 863,3
Totala inkomster	998,5	1 191,3	1 286,1	1 242,9	1 261,2	1 337,8	1 394,7	1 454,8	1 509,5
Budgetsaldo	-220,6	77,9	163,6	19,1	-131,4	-95,5	-59,7	5,5	22,1

Anm.: Utgiftsområdena redovisas enligt strukturen i budgetpropositionen för 2025.

Källa: ESV

Kontaktpersoner

Område	Namn	Telefonnummer
Utgifter	Anna Daniels	08-690 44 16
Utgifter	Karin Edlund	08-690 44 58
Inkomster	Lina Landström	08-690 43 71
Inkomster	Dan Frankkila	08-690 45 22
Makroekonomisk utveckling	Ann-Sofie Öberg	08-690 43 88
Makroekonomisk utveckling	Lina Landström	08-690 43 71
Offentliga finanser och budgetpolitiska mål	Ann-Sofie Öberg	08-690 43 88
Offentliga finanser och budgetpolitiska mål	Håkan Carlsson	08-690 44 48

Kontakt via e-post: fornamn.efternamn@esv.se, prognos@esv.se

Svensk ekonomi befinner sig i en segdragen lågkonjunktur. Nästa år blir tillväxten starkare och arbetsmarknaden vänder uppåt, men det dröjer innan arbetslösheten sjunkit tillbaka. Lågkonjunkturen och ett kapitaltillskott till Riksbanken bidrar till att den offentliga sektorns finansiella sparande visar underskott på 109 miljarder kronor i år. Nästa år blir underskottet 94 miljarder kronor. Det blir som störst i staten där utgifterna ökar mer än inkomsterna, bland annat till följd av olika förslag i budgetpropositionen för 2025. Det strukturella sparandet ligger nära målnivån för överskottsmålet i år, men nästa år blir det en tydlig avvikelse från överskottsmålet. Maastrichtskulden är i linje med skuldankaret 2025–2026, men ligger under övriga år.

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna

Ekonomistyrningsverket
Drottninggatan 89
Box 45316
104 30 Stockholm
Tfn 08-690 43 00
www.esv.se